

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Ispravn. oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Račun. pri pošti čet. zavodil: Ljub-
ljana št. 11842. Praha čisto
74 190. Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Obsedno stanje v Španiji

Vstaja v Pirejenih zatrta — Justifikacija vstaških
oficirjev — Revolucionarni pokret v razmahu — Ne-
varnost splošne stavke

Madrid, 15. decembra. Č. Zaradi narašča-
jočega revolucionarnega pokreta je vlada
danes opolne nad vso Španijo proglasila
obsedno stanje.

Pariz, 15. decembra. AA. Po vestih iz
Španije je bilo tamkaj proglaseno obsedno
stanje. V več mestih je izbruhnila gene-
ralna stavka. Vlada je izdala vse potreb-
ne ukrepe, da zaduši uporniški pokret. V
Madridu je policija aretirala več oseb, med
drugimi Zamoro in Maura.

Madrid, 15. decembra. d. Komunikacije
notranjega ministra pravi, da more vlada, ki
ni v nobenem trenutku prikrivala javnemu
mnenju dejstev zadnjih tako neprijetnih
dogodkov, sporočiti vsemu prebivalstvu
države, da je uponiško gibanje zadušeno.
Število mrtvih se ni ugotovljeno, more pa
se ceniti približno na 20. Ob koncu svoje
izjave izraža vlada zadovoljstvo, ker vla-
da po vsej ostali Španiji popoln mir.

Madrid, 15. decembra. d. Vladi zveste
čete in uporniki so zadeli skupaj 5 km pred
Huesco. Razvil se je boj s puškami, stroj-
nicami in topovi. Ubiti so bili štirje vstaši,
12 jih je bilo ranjenih, 70 pa ujetih. Vlada
je čete so večerj odkorakala proti Jaci,
iz Pampelune pa so bila odpuljena oja-
čenja.

V Huescu je bilo v soboto ob 4. zjutraj
proglaseno obsedno stanje. Vstasi so šteli
700 nezadostno oboroženih vojakov, med
njimi tucat dijakov iz Madrida. Huesce in
Saragose. Dijaki iz Madrida, izmed kate-
rih so nekateri zelo znani, so prišli v Jaco
pred nekaj dnevi s tovornim avtomobilom.
Zadnji uporniki so se vdali oblastem v
Jaci.

Zrtve vstaje

Madrid, 15. decembra. AA. Položaj v
Jaci je neizpremenjen. Vlade čete so ime-
le več bojev z uporniki. Izgube vladnih
čet so malenkostne, na uponiški strani
pa velike. Vlade čete so ujele nad 500
upornikov. Vlada je počela obsejne če-
te, da onemogoči upornikom prestop v
Francijo.

Madrid, 15. decembra. Č. 200 upornikov
iz Jace, deloma vojakov deloma pa civili-
stov, je zaprtih v gledališču v Huescu. Voj-
ki so, kakor se zatrjuje, nevedoma zašli
med upornike, ker so se pokorili zapovedim
svojih oficirjev, ne da bi vedeli, za kaj gre.
Med ujetimi uporniki je tudi mnogo visoko-
šolcev in profesorjev iz Madrida.

Madrid, 15. dec. Č. Iz Jace poročajo, da
je policija ujela voditelja upornikov Pla-
dieza. Mnogo kolovodij je pobegnilo preko

francoske meje, ostanki uponiških čet pa
so se razkropili po Pirenejih.

Smrtni obsodbi

Madrid, 15. decembra. Č. Oba ujeta ofi-
cirja, ki sta se borila na strani upornikov,
polkovnik Galan in kapetan Fernandez, sta
bila v Ayerbu ustreljena. Streljal ju je peš-
polk iz Saragose, o katerem so prvotno tr-
dili, da je prešel k upornikom. Oba na smrt
obsojena oficirja sta pred smrtno salvo
vzkliknila »Živela Španija«. Polkovnik Ga-
lan je bil takoj mrtev, kapetan Fernandezu
pa je moral eden izmed oficirjev dati še
mištni strel.

Pokret za splošno stavko

Madrid, 15. decembra. AA. V Madridu
pričujejo izbruh splošne stavke kot pro-
test prot eksekucij polkovnika Galana in
kapetana Fernandez. (Reuter)

Barcelona, 15. decembra. AA. Navzlic
glasovom, da grozi splošna stavka, se raz-
vija življenje popolnoma normalno. Vsi
izredni ukrepi so se pokazali za nepotrebn-
e. Policija je aretirala nekatere republi-
kance, ki niso igrali v javnosti vloge. Misli-
jo, da dogodki v Jaci ne bodo imeli v Bar-
celoni nobenega odmeva. (Havas)

Uporniška letala nad Madridom

Madrid, 15. dec. Č. Nad mestom se je
davi pojavilo okrog 20 vojaških letal, ki so
metala na ulice letake, v katerih se poziva
prebivalstvo k uporu. Letaki naglašajo, da
je vsa Španija v plamenu revolucije in da
je že povsod proglasena generalna stavka.
Obenem poudarjajo, da le že sestavljena
revolucionarna vlada, ki bo kmalu prišla v
Madrid, da prevzame vse državne posle.
Letake so zlasti metali nad vojašnice, kjer
je bilo zbrano vojaštvo. Preden so se dvig-
nili v zrak vojaška letala, so uponiška le-
tala izginila v daljavi.

Koncentracija orožništva v Madridu

Madrid, 15. decembra. Č. Zaradi skrajno
napetega položaja je vlada koncentrirala v
Madridu ogromno število orožništva. Za oja-
čenje policije je bilo iz pokrajine pozvanih
v Madrid nad 6000 orožnikov. V Saragosi
traja stavka še dalje. Danes bi imela iz-
bruhniti stavka tudi v Barceloni. Bilbau in
drugih večjih mestih, vendar pa do večera
o tem ni še nobenih vesti.

Težkoče Steegove vlade

Odstop že drugega državnega podtajnika. Tardieujeve-
ga pristaša — Bolezen Poincaréja

Pariz, 15. decembra. AA. Minister za fi-
nance in minister za proračun sta izjavila
predstavnikom tiska, da bo njihova glavna
naloga spraviti proračun v določenem času
pod streho. Proračun bo uravnotežen. Izja-
vala se bo zdrava finančna politika. Oba sta
se pohvalno izrazila o resnem stremelju
bivšega finančnega ministra Reynauda.

Pariz, 15. decembra. d. V soboto zvečer
je sporočil ministrskemu predsedniku Stee-
gu že drugi državni podtajnik, namreč le-
vičarski republikanec Barety, da umika
glede na stališče svoje stranke (Tardieuje-
ve skupine) svoj priistanek za prevzem me-
sta državnega podtajnika v finančnem mi-
niststvu. Ker mesti odstopivših dveh držav-

nih podtajnikov ne bosta zasedeni, šteje se-
daj Steegova vlada 28 članov, in sicer 18
ministrov ter 10 državnih podtajnikov.

Pariz, 15. decembra. AA. Poincaré se je
počutil v soboto zelo indisponiranega in sla-
bega. To stanje se ni izpremenilo. Zato mu
je potreben absoluten mir.

Pariz, 15. decembra. AA. Bivši francoski
ministrski predsednik Poincaré je resno
obolel. Ta vest je zbudila v političnih kro-
gih veliko senzacijo. Kljub temu so se iz-
kazale prve vesti za pretiranje. Poincaré je
star 70 let in trpi na srčni slabosti. Dana-
šnji opoldanski bulletin pravi, da srčna sla-
bost ni ponehala.

Starhemberg v novi luči

Starhemberg je sedaj proti silbi, proti narodnim socialistom in proti
priključitvi k Nemčiji

Leoben, 15. decembra. d. Včeraj je tu na
zborovanju Heimwehra govoril bivši no-
tranji minister Starhemberg, ki je ob tej
priliki podal izjave, katere se močno razli-
kujejo od njegovih prejšnjih, ki je bil v
vladi. Med drugim je dejal, da se ne more
z orožjem ničesar napraviti proti vladi, ki
je sestavljena tako kakor sedanja. Pri tem
bi došlo samo do silnega spopada, ki bi
uničil gospodarstvo ter vse ljudstvo pahnil
v še večjo bedo. Podroben voditelj mora
zato opustiti misel o uporabi sile ter
popolnoma zaupati zveznemu vodstvu
Heimwehra. Samo vztrajno izobraževalno
delo in duševni boj moreta dovesti do ci-
lja.

Ker so bili navzoči tudi narodni sociali-
sti, se je Starhemberg bavil tudi s stali-
ščem Heimwehra napram narodnim sociali-
stom. Govoril je o pogajanjih pred volit-
vami za enoten nastop ter izjavil, da se
je poostanili demonstracijami in hitlerjev-
skimi gesli ne more ustvariti nobena nova
država. Z jezikom samim se ne da omo-
vati tretja država. Starhemberg je sicer tu-
di nacionalen, vendar pa nima Heimwehr
s narodnim socializmom nobenega opravka,
kar hoče enkrat za vselej ugotoviti
pred vso javnostjo.

Pri tem je došlo do burnih protestnih
vzklikov narodnih socialistov, od katerih
so dva člani Heimwehra vrgli iz dvorane.
Voditelj narodnih socialistov v Leobnu je
zatem izjavil, da bodo narodni socialisti
izpremenili svoje stališče proti Heimwehru,
ki ga bodo smatrali v bodočnosti kot ne-
prijetelja.

Na ponovne medklince narodnih sociali-
stov zaradi priključka k Nemčiji je izja-
vil Starhemberg, da je principijelno proti

priključitvi k Nemčiji, ker je prepričan, da
dosmrtni radikalizem v Nemčiji ne mo-
re prineesti nemškemu ljudstvu zaželjene-
ga pomirjenja. Usoda Avstrije, nove helm-
wehrovske države, se bo odločila v zeleni
štajerski in heimwehrovska država bo po-
zneje pomagala ustvariti tudi pravo nem-
ško državo.

Narodni socialisti so pri tem burno pro-
testirali, zaradi česar je moral Starhem-
berg svoj govor zaključiti prej, kakor je
nameraval. Hrup se je nadaljeval še pozne-
je na cesti.

Poljsko-jugoslovenski odnošaji

Variava, 15. decembra. AA. Včeraj sta
prišla v Poznanj jugoslovenski poslanik
in Varšavi Branko Lazarević in prof. Jutke
Benešić. Na postaji so ju svečano sprejeli.
Sprejema so se udeležili zastopniki poljsko-
jugoslovenskega društva, jugoslovenski
častni konzul, češkoslovaški konzul in dru-
gi. Zvečer je bila svečana akademija v
gledališču. Predaval je prof. Benešić o 12.
obletnici jugoslovenskega uedinjenja v
zvezi z jutrišnjim rojstnim dnem Nj. Vel.
kralja. Akademiji so prisostvovali mnogi
odličniki in številno občinstvo. Po aka-
demiji je bil banket. Predsednik poljsko-
jugoslovenskega društva, general Teodor-
ski je napil Jugoslavijo. Govoril so še
drugi, a vsem se je naposled zahvalil ju-
goslovenski poslanik Lazarević. Po konča-
ni slovesnosti so zaigrali poljsko in ju-
goslovensko državno himno.

FANTASTIČNI NAČRTI

ZA PREVRAT V SREDNJI EVROPI

Senzacionalne informacije holandskega lista o skupnih naporih
Italije in Vatikana, da bi osnovala v Srednji Evropi močno kato-
liško državo

Beograd, 15. decembra. r. Pod na-
slovom »Podzemne struje v Podunavju
— Vatikani in Kvirinal združeno de-
lata za povratek Habsburžanov in za
novo ureditev Srednje Evrope« objav-
lja današnja »Politika« zanimive infor-
macije, posnete po uglednem holand-
skem listu »Nieuwe Rotterdamsche
Courant«. Ta list razlaga, da so reak-
cionarne tendence v Podunavju našle
vsestransko podporo Mussolinija, in ob-
javlja nato naslednje informacije:

Na tej poti je Italija že pri svojem
prvem koraku naletela na Vatikan. Kar-
dinal Paccelli, generalni tajnik Vatika-
na, hoče uničiti vse balkanske nacio-
nalne cerkve in skuša omejiti vpliv
pravoslavne cerkve. Na tej poti gredo
interesi Vatikana in Kvirinala paralel-
no. Paccelli se je kaj malo brigal za to,
ko je bil v Rusiji ukinjen sveti sinod in
ko so bili voditelji pravoslavja izgna-
ni. Šele, ko je bila ruska pravoslavna
cerkev že v ruševinah in je ostala brez
obrambe, je smatral Vatikan za prime-
ren čas, da pokaže svoje simpatije s
prireditvijo protestnih demonstracij ka-
toliških vernikov, da bi tako pridobil
Rusijo za katoliško zajednico, pri čem-
ur bi prišel Mussolini na svoj račun.

V Srednji Evropi si zamišlja kardinal
Paccelli katoliški blok, ki bi obsegal Ita-
lijo, Južno Nemčijo, Avstrijo, Slovaško,
Podkarpatsko Rusijo, Madžarsko, Slo-

venijo in Hrvatsko. Ker je imel katoli-
cizem v Habsburžanah svoje najvernej-
še zaščitnike, je razumljivo, zakaj si za-
mišlja Vatikan katoliški blok v podu-
navju pod zaščito Habsburžanov, Wi-
telsbachov in drugih reakcionarnih mo-
narhističnih krogov na Madžarskem.

V tem svojem delu sta se Vatikan in
Kvirinal ponovno znašla na isti poti.
Tako Vatikan, kakor Kvirinal sta neza-
dovoljna s sedanjim stanjem v Srednji
Evropi. Iz tega se je rodil lateranski
pakt, s katerim sta se Vatikan in Kvi-
rinal oficijelno pomirila. Revizionizem
in legitimizem sta pod protektoratom
Mussolinija in kardinala Paccellia skle-
nala zvezo. Vatikan se tudi v Avstriji
obrača na legitimiste in poskuša pridobi-
ti svoj prejšnji vplivni položaj v du-
navskem bazenu. Vatikan gre še dalje
in leči rane, ki jih je zadal fašizem. V
južni Tirolski je bil imenovan za škofa
Nemec, s čimer je bila dana znatna kon-
cesija avstrijskim revizionistom. Av-
strija je v ostalem področje, na kate-
rem konspirira hrvatska emigracija. Na
Hrvatskem je katoliška duhovščina v
ostrem nasprotju z liberalnimi srbskimi
tendencami. Italija s svoje strani pa že-
li preprečiti izpolnitev stare devize

»Balkan balkanskim narodom«. S po-
močjo hrvatske emigracije, v kateri so
večinoma monarhisti, bivši avstrijski
oficirji in člani bivše Frankove stran-

ke, na drugi strani pa s posredovanjem
katoliške cerkve, ki se izdaja za zaščit-
nico hrvatske narodne stvari, bi morala
Hrvatska postati tretje krilo na skupni
fronti proti sedanjemu stanju v Sred-
nji Evropi.

Tri komponente te zveze so fašizem,
revizionizem in katolicizem. Vsi trije
delajo na to, da bi se v Srednji Evropi
obnovila katoliška država z monarhi-
stičnim ustrojem in pod protektoratom
Italije. To je tudi eden izmed pridržkov,
ki jih je navajal italijanski tisk za pri-
stanek Italije na Briandovo Panevro-
po. To se poudarja tudi v uvodu po-
godbe, sklenjene med hrvatskimi emi-
granti in italijansko vlado, v kateri se
govori o »velikem katoliškem bloku držav
Madžarske, Poljske, Hrvatske, Slo-
vaške, Avstrije, Bavarske in Italije« in
o »velikem katoliškem bloku z Italijo
na čelu, v katerem bi imeli avtonomijo
Hrvati in Slovaki, ki živijo sedaj pod tu-
jim jarmom«. Z ustvarjanjem tega blo-
ka je započela nova perioda: aktivna
revizionistična politika, v kateri bi bila
restavracija Habsburžanov prva etapa.
Anglija je do vsega tega indiferen-
trena, Francija pa še okleva. Mala anta-
nta se zaveda resnosti tega pokreta,
kar se vidi tudi iz dejstva, da je Beneš
baš v Ženevi delal na to, da zavezniki
še enkrat precizirajo svoje stališče do
povratka Habsburžanov.

Povratek zunanjega ministra Marinkovića

Dr. Marinković se danes iz Grčije vrne v Beograd — Ve-
lik pariški list o pomenu njegovega grškega obiska

Beograd, 15. decembra. Č. Jugoslo-
venski zunanji minister dr. Marinković
je včeraj popoldne po tridenem biva-
nju zapustil Atene in odpotoval v do-
movino. Pred svojim odhodom iz Aten
se sprejel še grške novinarje, jugoslo-
vensko kolonijo in predstavnike gospo-
darskega življenja ter se z njimi deli
časa razgovarjal. (Obširneje o tem je
poročal že »Ponedeljek«). Iz Aten se
je dr. Marinković s posebnim vlakom,
ki mu ga je dala na razpolago grška
vlada, odpeljal v Skoplje, kamor je pri-
šel danes zjutraj. V Skoplju je ostal
ves dan ter je imel daljšo konferenco
z vardarskim banom Lazićem. Popol-
dne ob 5.45 je nadaljeval potovanje v
Beograd, kamor bo prišel jutri zjutraj.
Po svojem prihodu bo ob 11. dopoldne

sprejel beograjske novinarje ter jim
podal obširnejšo izjavo o rezultatih
svojega potovanja v Atene.

Pariz, 15. decembra. AA. V zvezi z
obiskom dr. Marinkovića v Atenah pri-
občuje »Echo de Paris« članek, v ka-
terem pravi, da so mnogi listi tolmačili
nedavne obiske (Venizelosa, Mihalako-
pulos in grofa Bethlena) v Ankari kot
odtujeenje med Grčijo in Jugoslavijo. Po
obisku dr. Marinkovića v Atenah, pravi
list, bodo razpršeni ti dvomi. Grški
političji po pravici naglašajo, da si želi
Grčija miru in da bi grški državnik
izgubili vsako razsodnost, ako bi svojo
državo strmoglavili v pustolovščine, ki
bi mogle zaneti vojno v tem predelu
Evrope.

Pred spremembo režima v Rumuniji

Maršal Prezan bo sestavil vlado z izrednimi pooblastili
Eksodus liberalcev iz parlamenta

Bukarešta, 15. decembra. Č. V zad-
jem času se uporno širijo vesti, da se
pripravlja v Rumuniji ukinitve parla-
mentarizma in sesatava izvenparla-
mentarne vlade, v kateri bi bili v prvi
vrsti vsi strokovnjaki in drugi ugledni
državniki. Tej vladi, ki bi predstavljala
neke vrste diktaturo, bi predsedoval
maršal Prezan.

Te vesti so se še bolj utrdile, ko se je
zvedelo, da je bil te dni kralj Karol pri
maršalu na obedu ter da se je tam raz-
pravljalo o važnih političnih zadevah.
Zatrjuje se, da bo maršal Prezan že te
dni odpotoval v Francijo in Anglijo, da
bi tam sondiral teren za tak režim. No-
vinarjem, ki so se obrnili na maršala

Prezana za pojasnila, je odvrnil, da bi
kot vojak in zvest državljani sprejel in
izvršil vsako misijo, ki bi mu jo pove-
ril kralj.

Položaj se je še bolj zaostрил zaradi
spora, ki je dovedel do eksodusu li-
beralne stranke v parlamentu. Zaradi ne-
kega spora v finančnem odboru so vsi
poslanci liberalne stranke zapustili parla-
ment in obvestili predsednika parla-
menta, da ne žele sodelovati s sedanjo
vladno večino. Zato sodijo v vseh po-
litičnih krogih, da so dnevi Mironesco-
ve vlade šteči. Splošno se pričakuje, da
bo takoj po sprejetu proračuna prišlo
do velevažnih izprememb.

Savez agronomov pozdravlja osnovanje kmetijskih zbornic

Deputacija agronomov pri ministru Šibeniku — Savez odobrava za-
konski načrt o kmetijskih zbornicah in želi čim prejšnje uzakonenje

Beograd, 15. decembra. AA. Minister za
poljedelstvo dr. Stanko Šibenik je sprejel
predstavnikove saveza jugoslovne, združenj
agronomov. Delegata sta vodila predse-
dnik saveza in načelnik ministarstva Pro-
haska in tajnik saveza univ. prof. dr. Pro-
šić. Zastopniki jugoslovnskih agronomov
so se zahvalili ministru poljedelstva za
zakonski načrt o kmetijskih zbornicah. S
tem v zvezi so izrazili svoje zadovoljstvo,
da bo kmetijstvo dobilo svoja zastopstva.
Savez je mnenja, da morejo biti kmetij-
ske zbornice ločene od ostalih gospodar-
skih zbornic, in da niso njihove sekcije, ker
se kmetijski interesi ne krijejo z interesi
ostalih gospodar. panog. Poljedelci ne bi
bili primerno zastopani v takih sekcijah in
zbornicah. Savez je zadovoljen s tem, da

bodo v novih zbornicah tudi zastopniki
kmetijskih odborov posameznih občin in
srezov, ker bo s tem prebivalstvu dana
možnost, da neposredno sodeluje v novih
kmetijskih zbornicah in da nosi odgovor-
nost za njihovo delo. Savez pozdravlja tu-
di to, da bodo zbornice sestojale iz izvolje-
nih in iz delegiranih članov. S tem bo da-
na možnost, da sodelujejo v novih kme-
tjskih zbornicah tako zastopniki prebiva-
stva samega, kakor tudi strokovnjaki po-
sameznih gospodarskih ustanov. V kmetij-
skih zbornicah naj bodo poleg zastopnikov
ostalih organizacij tudi delegati saveza ju-
goslovnskih agronomov. Posamezna nji-
hova združenja naj pošljejo svoje delegate
v banovinske zbornice, savez sam pa v
glavno kmetijsko zbornico.

Proslava kraljevega rojstnega dne

Beograd, 15. dec. AA. Na rojstni dan Nj.
Vel. kralja 17. decembra bodo svečane
službe božje z blagoslovi v vseh cerkvah
in molin cah. Sprejemi na dvoru odpade-
jo, knjiga za vpis pa bo razstavljena v
maršalatu dvora.

Kontrola nad nesolidnimi inozemskimi tvrdkami

Beograd, 15. dec. AA. Zavod za pospe-
ševanje zunanje trgovine je obvestil go-
spodarske organizacije, da bo vodil evi-
denco o tujih nesolidnih tvrdkah, bodisi,
da se bavijo z uvozom ali z izvozom, bo-
disi s posredništv m pri nakupih in prodaj-
jah. Hkratu so bile obveščene o sklepu
uprave, da bo zavod izdajal poročila o
vseh izpremenbah trgovinske politike dru-
gih držav, ki se tičejo naše izvozne trgo-
vine. Zavod bo pošiljal ta poročila vsem
organizacijam ne glede na njihovo stroko
in ne glede na to, ali je vsebina vsakega
poročila v njihovi ožji interesni sferi.

D. Aljehin v Karlovcu in Zagrebu
Zagreb, 15. decembra. Č. Svetovni šah-
ovski mojster dr. Aljehin je snoči igral
na turnirju v Karlovcu proti 35 tamošnjim
šahistom. 32 partij je dobil, 1 izgubil, dve
pa sta končali remis. Danes popoldne je
prispeł dr. Aljehin v Zagreb in bo zvečer
nastopil na turnirju v Novinarskem domu
proti zagrebskim šahistom.

Demisija predsednika albanske narodne banke

Rm, 15. dec. r. Dosedanji predsednik al-
banske Narodne banke znani italijanski
finančnik dr. Mario A. beru, ki je posebno
živano delal za gospodarsko povzdigo Al-
banije in je tudi podpredsednik znanega
italijanskega podjetja »Sveac«, ki je izvrši-
lo v Albaniji mnogo javnih del, uredilo
zlasti luke in ceste, je podal ostavko na
položaj predsednika albanske Narodne
banke, kakor tudi na položaj podpredse-
dnika v družbi »Sveac«. Zatrjuje se, da
je prišlo med njim in italijansko vlado gle-
de politike v Albaniji do velikih nasprot-
stev.

Bethlenove intrige

Praga, 15. dec. Č. »Lidove Noviny« po-
ročajo, da ima poset madžarskega minist-
skega predsednika grofa Bethlena na Du-
naju isto svrho, kakor njegov nedavni po-
set v Berlinu. Grof Bethlen bi rad pridobil
Avstrijo, da se pridruži italijanskemu blo-
ku. Predvsem hoče stopiti v stike z vojnim
ministrom Vaugoinom.

»Lidove Noviny« naglašajo, da se grof
Bethlen zelo moti, če misli da se bo zuna-
nji minister dr. Schober spuščal v take
avanture in dopustil kakršnekoli eksperi-
mente. Grof Bethlen bi moral vedeti, da bi
bilo mnogo boljše, če bi skrbel za omiljenje
gospodarske krize, v kateri se nahaja Ma-
đarska, kakor pa snuje razne revizionis-
tične načrte, ki ogrožajo mir v Srednji Ev-
ropi.

Odgoditev italijanskega poleta v Ameriko

Rim, 15. decembra. AA. Zaradi slabega
vremena so italijanski letalci odgodili po-
let v Južno Ameriko

Steegova vlada

Ljubljana, 15. decembra. Po skoro desetdnevni krizi, polni dramatično napetih dogodkov, je po Barthoujevem in Lavalovem neuspehu končno kot tretji mandat sestavi novo francosko vlado senator Steeg. Že nad 60 let stari Theodore Steeg uživa veliko osebno avtoriteto; sicer ni bil še nikdar ministrijski predsednik, a že kakih desetkrat minister v raznih kabineti. Glavni dokaz velikega zaupanja, ki ga uživa pri vseh strankah, pa je v tem, da mu je bila skozi dolga leta po-verjena kočljiva, a odlična funkcija vrhovnega predstavnika Francije v Alžiru in Maroku.

Po svoji politični opredeljenosti pripada novi ministrijski predsednik Steeg, ki je že celih 26 let neprestano poslanec, odnosno senator, zmerni levici. Približno enako je tudi politično obeljezje njegovega kabineta. Kakor oba njegova ponesrečena prednika, Barthou in Laval, je poskušal tudi Steeg najprej sestaviti močno koncentrično vlado, ki naj bi združila vse stranke izvenjske skrajno levo in skrajno desno. Njegova prizadevanja so se razbila v prvi vrsti na trdovratnem odporu zrušenega ministrijskega predsednika Tardieuja, ki ima med desničarskimi skupinami še vedno velik vpliv. Morda je Tardieu računal na to, da pride, ako propade tudi Steeg, do obnove njegove stare vlade, ki ima v parlamentu še vedno večino in je, kakor znano, padla le v senatu. Morda so ga vodili tudi neki drugi razlogi, dejstvo je, da se pod njegovim vplivom nobena desničarska stranka ni hotela izreči za sodelovanje s Steegom. Ker so levicari sami preslabi, da bi sestavili vlado in se socialni demokrati vso dobo od razbitja levčarskega kartela sem trdovratno branili vsake oficijelne udeležbe na kakršnoli vladi, se je zdelo že tudi Steegova mislija upropaščena.

Toda Steeg je pokazal že takoj ob porodu svoje vlade, da je izbojen političen strateg. S spretnim manevrom, sličinom onemu, s katerim je Poincaré pred leti razbil vlado levčarskega kartela, je znal omajati desničarske vrste in pridobiti za vstop v svojo vlado ne-

katere odlične pristaše iz Tardieujevega tabora. Najvplivnejši med njimi, Georges Leygues, ki je bil že tudi ministrijski predsednik, je prevzel v Steegovi vladi celo notranje ministrstvo.

S tem se je Steegu posrečilo, da ni dal svoji vladi, čeprav je po svoji sestavi pretežno levčarska, značaj enostranosti in da jo bo lahko predstavil parlamentu kot koalicijsko vlado zmerne sredine. Desničarji so sicer stopili v njo brez oficijelnega sklepa svojih frakcij, a kljub temu ni dvoma, da bodo samo s svojo osebno avtoriteto pritegnili za seboj večje število svojih pristašev. Zato je treba računati, da bo nova vlada dobila v parlamentu večino, čeprav bo Tardieu skušal organizirati proti njej čim jačjo opozicijo.

Prav bo prišla vladi tudi Oustricova afera, ki je desničarske stranke med masami prebivalstva zelo kompromitirala, tako da desničarji za bližnjo bodočnost niso prav nič navdušeni za vodilne. Ako bi pa padla Steegova vlada že takoj ob svojem nastopu, kakor je pred leti padla na enak način sestavljena Chautemsova vlada, bi bil razpust parlamenta neizogiben. Tudi to dejstvo govori za to, da bo Steegova vlada, ki je prav za prav vlada manjšine, vsaj nekaj tednov imela v parlamentu za seboj večino.

Za Evropo in posebno še za nas Jugoslovane je važno dejstvo, da nam jamči sestava nove vlade, da se linija francoske politike niti na znotraj niti na zunanje ne bo spremenila. Zunanji resort je ostal v preizkušeni rokah Aristida Brianda, ki bo lahko sedaj še bolj smotreno nadaljeval svoje delo za pomirjenje in konsolidacijo Evrope. Na drugi strani pa nudi sodelovanje desničarskih državnikov tudi na zunanje vidno garancijo, da bo tudi nova francoska vlada vztrajala na maksimi dosedanjih vlad. da je treba z vsemi sredstvi pred vsem skrbeti za lastno varnost, dokler so še na svetu narodi ali njihovi močni deli, ki vedno znova groze z orožjem. Odnosaji Francije do njenih zaveznic in do vse Evrope bodo ostali torej nespremenjeni.

Prva seja banskega sveta savske banovine

Otvoritveni govor bana Šilovića -- Pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade -- Proračun izkazuje 177 milijonov izdatkov

Zagreb, 15. dec. AA. Davi ob 9. je bilo v dvorani banskega sveta otvoreno I. redno zasedanje banskega sveta savske banovine. Prisostvovali so mu ban dr. Josip Šilović pomočnik bana Sava Stojanović, načelniki oddelkov, šefi odsekov in inspektorji. Prisotnih je bilo 80 banskih svetnikov, 5 se je opravičilo z boleznijo, eden pa je preminul (načelnik občine v Karlovcu Gustav Modrušan). Ban dr. Šilović je otvoril sejo z govorom, v katerem je poudarjal pomen tega zasedanja in raztolmačil delokrog banskega sveta kot posvetovalnega organa. Za tem je prešel na veliko gospodarsko krizo, ki razsaja po vsem svetu in ki se čuti tudi pri nas, tako da so sredstva banovine dokaj omejena. Lanskoletni proračun je slonel na podstavi, da bodo dohodki dosegli 50 milijonov. V resnici jih je bilo 30 milijonov, to je za 20 odst. manj. Gospodarstvo ni dalo onega, kar so od njega pričakovali. Ker bo kriza še trajala, je treba s tem računati tudi v prihodnje. Zato se osnove novega proračuna naslanjajo na možnost pokritja. Dr. Šilović se je spomnil sklepov ministrijskega sveta z dne 11. decembra, ki so bili storjeni pod predsedstvom Nj. Vel. kralja. Govornik se je za tem podrobno petal s posameznimi sklepi te ministrske seje in poudarjal njih pomen za gospodarski, kulturni in socialni

napredek naše domovine.

Kralj vlada se je zavedla obče krize in je zato olajšala prebivalstvu bremena. Posebno važna je obljuba vlade, da bo uveljavila nov zakon o zemljiških zajednicah. Tehten je nadalje sklep o nabavi plemenske živine. Ta ukrep je za savsko banovino važen zato, ker spada ta banovina glede živinoreje med najnaprednejše kraje naše države. Posebno važen je nadalje sklep ministrskega sveta o ureditvi agrarnih odnosaev v savski banovini, sklep o pospeševanju zadružništva, o kolonizaciji, o gradnji ljudskih šol. Pri gradnji šol naj pomaga tudi ljudstvo po primeru vrbaske banovine, kjer je prebivalstvo z ban pomočjo zgradilo lani 120 ljudskih šol. Za tem je ban govoril o napovedanem zakonu o mestnih in kmečkih občinah in tolmačil njegov pomen. Svoj govor je zaključil ban Šilović s pozivom na banske svetnike, naj obrazložijo svoje misli o potrebah in razmerah vse banovine in svojih krajev. Banov govor so svetniki poslušali z velikim zanimanjem.

Ban je po otvoritvi podelil besedo bankemu svetniku Franu Kukuljeviću, ki je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Banski svet je nato prešel na razpravo o proračunu, ki izkazuje 177 milijonov Din izdatkov.

Izgredi narodnih socialistov v Gladbachu

Krvav spopad narodnih socialistov in komunistov -- En komunist ubit, več ranjenih

Pariz, 15. dec. AA. Havas poroča iz Gladbacha, da je došlo tamkaj v soboto do krvavega spopada med pristaši Hitlerja in komunisti. En komunist je bil ubit, mnogi so bili ranjeni.

Gladbach-Rheydt, 15. dec. d. V soboto zvečer je na narodno-socialističnem zborovanju prišlo že v pričetku do spopada med zborovalci, ker je predsednik zborovanja izjavil, da so od debate komunisti izključeni. Ko so se zborovalci pričeli obdelavati s stoli, je policija shod razpustila. Neki narodni socialist je bil zaboden z nožem v nadlakt. Trije udeležniki shoda so bili aretirani. S shoda so odkorakali narod-

ni socialisti v svoje društvene prostore v München-Gladbachu. Pozneje so se odpravili štirje voditelji narodnih socialistov v Rheydt, kjer so še enkrat poseleli zborovališče. Med njimi in skupino drugih oseb je prišlo po prepiru na cesti do pretepa, v katerem je vodja narodnih socialistov Arnold Nöhles oddal štiri strele, od katerih je eden je zadel štukaterja Reinera v srce. Reiners je obležal mrtev. Preko noči so bili Nöhles in njegovi trije spremljevalci, med njimi brat državnega poslanca Konrad Göbels aretirani. Nöhles priznava, da je streljal, izgovarja pa se z obrambo v sihi.

Borba za Remarqueov film v Avstriji

Nacionalni šovinisti nameravajo tudi v Avstriji preprečiti predstavljanje filma »Na zapadu nič novega«

Dunaj, 15. decembra d. Zdi se, da se bo gonja proti Remarqueovemu filmu »Na zapadu nič novega« prenesla iz Nemčije v Avstrijo. Film nameravajo namreč v kratkem predvajati na enajni in je za 3. januarja napovedana v Apollo-Theatru predstava za zastopnike vlade in tiska. V narodno-socialističnem taboru se je že pojavila močna opozicija proti filmu in razne nacionalne organizacije, ki so se opomogle mu uspehu Hitlerjevcev v Nemčiji, zahtevajo, da oblasti prepovedo predstavljanje filma. Ker v Avstriji ni filmske cenzure, ki se mogla taka prepoved izdati le na podlagi splošnih vzrokov za ohranitev javne varnosti in reda.

Berlin, 15. dec. d. Pisatelj Erich Maria Remarque se nahaja sedaj na potovanju in je odklonil, da bi zavzel k dogodkom v

Berlinu kako stališče. Odrkel je celo objavo intervjuja v »Vossische Zeitung«, čeprav je njegova knjiga izšla v založbi Ullsteina.

Prof. Samojlovič na Dunaju

Dunaj, 15. dec. d. Včeraj je prisel iz Bratislave na Dunaj profesor Rudolf Samojlovič, vodja ekspedicije ledolomca »Krasna«, ki je rešil posadko Nobileove ekspedicije na Severni tečaj. Profesor Samojlovič bo kakor v Bratislavi predaval tudi na Dunaju o ekspediciji »Krasina« in o najnovejšem arktičnem raziskovalnem potovanju malega ledolomca »Sedov«, ki je s posadko 32 mornarjev in 12 znanstvenikov prvič v zgodovini preplul pot po Severnem ledenem morju do Vladivostoka. Prof. Samojlovič je izjavil, da bo z Dunaja odpotoval v Berlin, Leipzig in Hamburg.

Carinska vojna med ČSR in Madžarsko

Praga, 15. dec. Danes o polnoči poteče odpovedni rok za českoslovaško madžarsko trgovinsko pogodbo. Ker doslej o podajašanju še ni padla odločitev, se je napetost proti večeru zelo stopnjevala. Dočim se je vršila seja ministrskega sveta, je na madžarskem poslanstvu vse pripravljeno za odhod in pričakuje brzojavnega sporočila, ali in kdaj se bosta delegaciji zadnjič sestali. Madžarski delegati so hoteli že zvečer odpotovati, vendar so v zadnji minuti vrtni že kupljene vozne listke. Českoslovaška carinska oblastva so dobila nalog, naj od polnoči dalje carinijo vse blago, ki se bo uvozilo iz Madžarske, po avtonomni carinski tarifi, če dotle ne prejmejo iz Prage navodil, da ostane vse neizpremenjeno.

Občinske volitve v Solunu

Solun, 15. dec. AA. Pri včerajšnjih volitvah je bil izvoljen za predsednika občine Venizelosov pristaš in dosedanj predstnik senata Harisios Vane Vanvakas, ki je dobil 13.367 glasov od skupnih 32.295 glasov. Za izvolitev je bilo potrebnih 40 odst. Njegovi nasprotniki so dobili: protivizelist Kotzamani 8396, levčarski kandidat Patrikios 6932, komunist Dukaz 2500 glasov. Novoizvoljeni predsednik solunske občine bo odložil predsedstvo senata, na njegovo mesto pa pride predsednik grško-jugoslovenske lige v Solunu Mavrokordato.

Praznik zemlje v Bolgariji

Sofija, 15. decembra. Na inicijativo poljedelskega ministra Vasiljeva, se je včeraj po vsej Bolgariji proslavil praznik zemlje. V raznih krajih se je vršilo v zvezi s temi svetovanostmi nad tisoč zborovanj s predavanji o pospeševanju posameznih poljedelskih panog. V Sofiji so se udeležili proslave vsi člani vlade, glavni govornik pa je bil poljedelski minister Vasiljev, ki je v svojem govoru poudarjal, da se mora Bolgarija posvetiti industrializaciji poljedelstva in forsitati proizvodnjo onih žitaric, ki se morejo najlažje izvažati. Bolgarska vlada je predlagala mednarodnemu zavodu za agrikulturno v Rimu, naj bi se po vsem svetu uvedla proslava praznika zemlje.

Nove angleške bojne ladje

London, 15. decembra AA. Prvi lord admiralitete Alexander je v Rotherhamu izjavil, da ima angleška vlada po londonski pomorski pogodbi pravico razdeliti pomorski gradbeni program na pet let in tako zagotoviti kapitalu in delu enakomerno zaposlenost. Alexander meni, da bodo zgradili eno križarko v Birkenheadu, 1 rušilca v Clydu na Tyni pri Southamptonu in 1 rušilca v Barrowu. Tako bodo imeli tudi ti kraji nekaj dela.

Jugoslovenski zastopnik v mednarodnem trgovskem arbitražnem sodišču

Beograd, 15. decembra AA. Generalno tajništvo mednarodne zbornice za trgovino je obvestilo naš narodni odbor te zbornice, da je bil na seji 5. t. m. izvoljen v izvršni odbor arbitražnega sodišča mednarodne zbornice za trgovino kot redni član g. Aleksander Cincar-Marković, svetnik poslanstva v Parizu.

Prva starokatoliška cerkev v Beogradu

Beograd, 15. decembra r. Včeraj je bila v hiši doroliški kapeli otvorena starokatoliška cerkev. Starokatoliška cerkevna občina je v Beogradu precej številna, a je bila doslej brez svojega verskega doma. Po sporazumu z beograjsko občino in pravoslavno cerkvijo ji je bila sedaj prepustljena že opuščena kapela, v kateri se je včeraj vršila prva slovesna služba božja po starokatoliškem obredu.

Italijanska jadrnica v nevarnosti

Dubrovnik, 15. decembra č. Snodi ob 8. se je ponesrečila italijanska jadrnica »Giovanni«, ki jo je v bližini Zatona zajela burja in ji odrgala jambore. Jadrnico je metal vihar po morju kakor orehovo lupino. Jugoslovenski parnik »Stone« ji je prihitel na pomoč ter jo je po dolgotrajnem požrtvovalnem prizadevanju privezal in odpeljal v gruško luko.

Nesreča pri zgradbi mostu v Beogradu

Beograd, 15. decembra č. Danes okrog poldneva se je zgodila pri zgradbi mostu preko Dunava težka nesreča. Porušil se je oder okrog prvega klesana ter je 10 delavcev padlo v deroto Savo. Tri so rešili, sedem pa jih pogrešajo in mislijo, da so utonili. Vzrok nesreče še ni pojasnjen.

Obstreljen divji lovec

Kamnik, 15. decembra.

V soboto ob pol 8. jutraj se je podal lovski čuvaj Uršič Janez iz Kregarjevega v lovski revir na Pokošu, ki ga ima tam g. Sosz iz Ljubljane. Zapazil je moškega, obožnega s puško. Ker se mu je videl sumljiv, ga je pozval, naj ostane na mestu. Divji lovec pa se je spustil v beg, naka je Uršič za njim ustrelil in ga zadel v nogo. Čuvaj je spoznal v obstreljencu posestnika z Sv. Ambroža, ki mu pravijo po domače Vamberger.

Ker obstreljenec ni mogel hoditi, ga je naložil lovski čuvaj na rame in odnesel domov, nato pa o dogodku obvestil orožnike, ki sedaj vodijo preiskavo.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, vlažno in nestalno. — Situacija včerajšnjega dne: Na kontinentu vladata dve barometrijski depresiji, ena na severnem Atlantiku, druga nad Balkanom in Sredozemskim morjem. Nizki pritisk spaja obe depresiji in povzroča nestalno, zmerno hladno vreme z obilnimi padavinami. Temperatura je v severozapadnem delu države padla za 1 do 5 stopinj, v ostalih pokrajinah pa narasla za 1 do 11 stopinj. Morje je bilo nemirno in razburkano.

Dunajska vremenska napoved za turek: Večinoma oblačno, morda s padavinami. S severozahoda bo pričela najbrže padati temperatura.

Vrhniški avtobus treščil v vlak

Strahovita prometna nesreča med Drenovim gričem in Logom — Vrhniški avtobus se je zaletel v Vrhničana — Avto popolnoma zgorel, sedem potnikov hudo ranjenih

Ljubljana, 15. decembra.

Na avtobusni progi Ljubljana—Vrhnik se je danes okrog 13.50 pripetila huda nesreča, kakršne naša kronika že dolgo ne beleži. Vrhniški avtobus, ki je vozil proti Ljubljani, se je na cesti med Drenovim gričem in Logom zaletel v vrhniški osebni vlak. Posledice so bile grozne: avtobus se je popolnoma razbil, nastal je eksplozija in avtobus je začel goreti. V ljubljansko bolnico in »Leonišče« so morali prepeljati sedem težko ranjenih potnikov.

Podrobnosti o katastrofi

Na cesti Ljubljana—Vrhnik, odnosno Logatec vzdružuje že več let avtobusni promet podjetje Wiesbacher z dvema velikima in udobnima potniškima avtobusoma znamke »SPA«. Oba avtobusa sta imela svoje postajališče v Ljubljani pred »Zvezdo«. Tudi včeraj je, kakor običajno, okrog 13. krenil z Vrhnike eden izmed obeh avtobusov proti Ljubljani. V avtobusu je bilo sedem potnikov, sofaril pa je sofar Nace Mihevc z Vrhme. V avtobusu so se vozili poleg soferja 45 letni župnik Jože Ramšak z Vrha pri Sv. Treh kraljih, dekan Kette z Vrhlike, sprevoznik avtobusnega podjetja Wiesbacher Oskar Pogacnik, Jože Rampih, čevljarški mojster na Vrhniku, gospa Marija Wiesbacherjeva, soproga lastnika avtobusnega podjetja, in gospa Dolenčeva, gostilničarjeva žena z Vrhlike.

Kljub slabi in zasneženi cesti je avtobus vozil skoro popolnoma normalno, le tu pa tam nekoliko počasneje. Okrog 13.53 je avtobus pasiral Drenov grič in se polagoma bližal Logu. Na poti ga je pa doletela nepričakovana nesreča.

Med Drenovim gričem in Logom križa cesto železniška proga. Omenjeno križišče ni zavarovano, pač je postavljeno tam svarilno znamenje, tabla z napisom, naj vozniki in avtomobilisti pazijo na prihajajoči vlak. K nesreči pa stoji tik proge na levi strani hišica, ki zastira voznikom in avtomobilistom, prihajajočim z vrhniške strani, vsak pogled. Že mnogi avtomobilisti so se pritoževali, da je to križišče skrajno nevarno.

Istočasno, ko je avtobus privozil z vrhniške strani, je iz Ljubljane privozil vrhniški osebni vlak, ki odhaja ob 13.25 iz Ljubljane. Sofer je šele v zadnjem hipu opazil prihajajoči vlak, ki se je pojavil izza hiše. Naglo je zavrl, toda bilo je zaman. Na gladkih in mokrih tleh zavora ni prišla in ker na avtobusu ni bilo verig, se je

avtobus zaletel v vlak

Lokomotiva je treščila v avtobus. Sunk je bil tako silen, da se je avtobus prevrnil s srednjim delom v bližnji jarek. Spreddnji del avtomobila se je popolnoma razbil, avto se je pod soferjevim sedežem skoro prekal in je čevljarški mojster Jože Rampih skozi nastalo odprtino padel pod avtobus. Že pri strahovitem karambolu so se vsi potniki znatno poškodovali. Ko pa je avtobus priletel v jarek, je nastala močna eksplozija in hipoma je bil ves voz v plamenih.

V avtobusu je nastala strahovita vročina; plamen je zajel tudi potnike, ki so goreli kakor žive baklje. Nastala je grozna panika, čulo se je pretresljivo kričanje ranjenec. Pri karambolu so se seveda razbile vse šipe na avtobusu, kar je bila še sreča v nesreči. Potniki so zlezli pri razbitih oknih iz gorečega avtobusa in se začeli v silnih bolečinah valjati po snegu. Leseno ograjdo avtobusa je popolnoma zgorelo.

Ljubljanska reševalna postaja v akciji

O nesreči so takoj obvestili ljubljanski glavni kolodvor, od koder je bila obveščena ljubljanska reševalna postaja. Par minut po nesreči je zdrvel reševalni avto proti Vrhniku in prisel na kraj nesreče. Člani reševalne postaje pripovedujejo, da je bil pogled na razbiti in goreči avtobus ter strahovito opečene in razmesarjene potnike naravnost grozen. Z reševalnim avtomobilom so najprej odpeljali v ljubljansko bolnico Pogacnika, Ramšaka in Rampiha, pozneje pa tudi soferja Mihevca, dočim je Wiesbacherjevo, Dolenčevo in dekana Ketteja prepeljal s svojim avtomobilom v Leonišče g. Jeločnik z Vrhlike, ki je človekoljubno pomagal pri reševalni akciji.

Stanje ranjenecv

Pri nesreči je bil najbolj poškodovan sofer Nace Mihevc, ki je dobil strahovite opekline po obrazu in vsem telesu. Popolnoma ima opečeno desno nogo. Vsa obleka, razen usnjatega jopiča, je zgorela na njem. Nesrečneža je pritisnil tudi volan čez prsni koš in ima tako hude notranje poškodbe, da je njegovo stanje skoro brezupno. V bolnico so ga pripeljali nezvestnega.

Drugi ponesrečenec, ki je tudi zelo občutno poškodovan, je čevljarški mojster Jože Rampih. Njega so šele člani reševalne postaje potegnili izpod avtomobila. Revez je tožil o bolečinah v glavi in dejal, da svoje desne noge sploh ne čuti. Najbrž si jo je večkrat zlomil. Ves je bil tudi opečen po obrazu in v telesu, vsa njegova obleka je bila osmojena. Hudo opečeni ima zlasti obe roki.

Izmed ostalih ponesrečenecv je dobil hude opekline dekan Kette, pa tudi gostilničarka Dolenčeva ima ves opečen obraz ter ožgani roki. Župnik Ramšak si je izpahnil levo roko, stisnilo ga je tudi nekoliko čez prsni koš in dobil je manjše opekline po obrazu. Zelo težko je nadalje poškodovan sprevoznik Pogacnik, ki toži o hudih notranjih bolečinah.

Vest o strahoviti prometni nesreči se je že popoldne nagloma razširila po Ljubljani, zlasti pa še po Vrhniku, odkoder je večina prizadetih žrtev doma. Uvedena je preiskava.

Šofer Mihevc — umrl v bolnici

V ljubljanski bolnici, kjer so soferja Nacea Mihevca oddali na kirurški oddelke, je bila vsaka pomoč zaman. Nesrečni sofer se ves čas ni prav nič zavedel in je zvečer ob 20.45 izdihnil. Truplo so položili v bolniški mrtvašnici na mrtvaški oder. O smrti so bili obveščeni svoji, ki jih je bridka novica globoko potrla. V dogovoru z njimi bo jutri določen čas pogreba.

Stanje ostalih žrtev katastrofe, pripeljanih v Ljubljano na zdravljenje, je bilo zvečer kolikor toliko zadovoljivo.

Proračun mesta Ljubljane za l. 1931.

Ljubljanski proračun za l. 1931. ne pri naša posebnih in bistvenih izprememb. Povšaran je za okrog dva milijona dinarjev, kar je posledica novih obveznosti, ki so jih občinam naložili razni novi zakoni. Ker dohodkov ni mogoče v enaki meri povšarati, izkazuje proračun okrog 2 milijona primanjkljaja, ki ga bo treba kriti najbrž z novim posojilom. Prenos številnih bremen z države na občine je postal zaradi tega problem, ki ga bo treba nujno rešiti in s katerim se že resno bavijo naši gospodarski strokovnjaki. Tako n. pr. mora ljubljanska občina prispevati za državno polico 1.206.122 Din in za poslopje okrajne ga načelstva ljubljanske okolice 50.000 Din, dasi ima mesto Ljubljana svoje načelstvo.

Ljubljanski mestni proračun izkazuje za l. 1931. potrebnin (izdatkov) 50.909.008 dinarjev namrah 48.932.150 Din v l. 1930. Izredne potrebščine znašajo 38.664.987 Din. Ako primerjamo ljubljanski proračun z zagrebškim, vidimo, da znašajo redne potrebščine v Zagrebu 134.069.983 Din in izredne nad 80 milijonov.

Med potrebščinami splošne mestne uprave je nova samo postavka za prevedbo mestnih uslužbenecv po novi službeni pragmatiki, kar znaša 550.000 Din. Nova službena pragmatika pa je že nujno potrebna, ker datira sedanja že iz l. 1913. ter je v nekterih predpisih zastarela. Nova pragmatika je izdelana ter bo v kratkem sprejeta, zvezana bo tudi z regulacijo plač mestnih uslužbenecv.

Vse potrebščine za splošno upravo znašajo 9.270.805 Din proti 8.688.679 Din iz leta 1930. Potrebščine Zagreba za splošno upravo znašajo 19.760.000 Din.

Potrebščine za vzdrževanje mestnih poslopj, zemljišč itd. znašajo 3.461.071 Din proti 4.073.281 Din iz l. 1930. Najemnina od mestnih poslopj je proračunana na 2.327.792 Din.

Potrebščine za občinske davščine, takse itd. znašajo 5.459.760 Din proti 6.812.428 Din iz l. 1930.

Potrebščine za občinska posojila, t. j. obresti in anuitete, znašajo 5.734.676 Din proti 4.836.840 iz l. 1930. V Zagrebu znaša ta postavka 21.660.000 Din.

Za ceste, ulice in trge znašajo potrebščine 10.410.837 Din proti 10.584.732 Din iz l. 1930. V Zagrebu znaša ta postavka Din 23.760.000. V to postavko spada vzdrževanje in naprava cest, ulic in trgov, javnih nasadov, mostov, kanalov itd. z zneskom 6.528.681 Din, čiščenje mesta 2.525.893 Din, razsvetljava mesta 663.200 Din itd.

Za socialno skrbstvo je določenih Din 5.162.189 proti 4.949.730 Din iz l. 1930. Zagreb ima določeno za socialno skrbstvo 13.000.000 Din. Važnejše postavke iz tega oddelka so: starostna preskrba v znesku 1.769.662 Din, mladinsko skrbstvo 1.145.000 Din, mestno zavetišče 1.350.000 Din, razne podpore 120.000 Din, zdravljenje tuberkuloznih itd. 60.000 Din.

Postavka za zdravstvo znaša 1.848.717 dinarjev proti 1.396.624 Din iz l. 1930. Zagreb ima v to svrhu 12.850.000 Din. Nova je postavka za osrednjo protituberkulozno ligo v Ljubljani v znesku 70.000 Din, za mestno posvetovalnico za šolsko mladino 25.000 Din; dalje spadajo sem razna kopališča, bolniško oskrbni stroški, reševalna postaja itd.

Za šolstvo je določenih 4.412.057 Din proti 4.150.943 Din iz l. 1930. Zagreb dočrta za šolstvo in prosveto 9.300.000 Din. V šolskem proračunu je predvidena prva postavka za novo ljudsko šolo za svetokriški okraj v znesku 200.000 Din. Izdatki za znanost in umetnost bodo znašali 575.000 dinarjev proti 225.000 Din iz l. 1930. Predvidene so podpore Narodnemu gledališču, Narodni galeriji itd.

Stroški za prenešen delokrog znašajo 2.067.672 Din proti 594.313 Din iz l. 1930. Te postavke zelo obremenjuje prispevek za državno policijo, ki smo ga že omenili.

Potrebščine za mestno delavsko zavarovalnico znašajo 565.500 Din in za razno terosti 1.934.304 Din.

Skupne potrebščine znašajo torej 50 milijonov 909.008 Din proti 48.932.150 Din iz l. 1930. Za te potrebščine je predvideno pokritje v znesku 48.573.477 Din. Davščine so predvidene iste kakor doslej v znesku 36.104 tisoč 518 Din. Ostali dohodki so prav tako stari ter se gibljejo približno v isti višini kakor doslej. Primanjkljaj znaša 2.000.000 Din in se bo moral kriti s posojilom. V Zagrebu znaša primanjkljaj 21.718.195 Din, kril pa se bo s 35 odst. doklalo.

Novi proračun ne priina torej bistvenih izprememb za prihodnje leto, pomeni pa resno delo za mesto Ljubljano, zlasti pa za ureditev mestnih financ.

Naši kraji in ljudje

Slovo dr. Alfjehina od ljubljanskih prijateljev in šahistov na kolodvoru

Zbor Zveze jgsl.-čsl. lig

V nedeljo se je v Beogradu vršil rodni letni zbor Zveze jugoslovnsko-českoslovaških lig v naši državi. Skupščina, ki je bila zelo častno obiskana, je ob 10. dopoldne v Českoslovaškem domu v Garašaninovi ulici otvoril prvi podpredsednik Zveze Mile Pavlovič, ki je toplo pozdravil delegate, posebno pa še častne goste, med njimi českoslovaškega poslanika dr. Fliderja in gospo. Pozdravne brzojavke so bile ob burnem odobravanju poslance Aleksandra in predsednika Masaryka. Podpredsednik Pavlovič je nato v daljšem tehnem referatu opisoval dosedanje bratske zveze med českoslovaškim in jugoslovnskim narodom ter izvijal načela za nadaljnje složno delo lig.

Predstavniki posameznih društev so nato referirali o delovanju v minulem letu. Po blagajniškem poročilu je bil dosedanj upravi podan absolutorij, nakar je zbor prešel na predloge posameznih članov in na volitev nove uprave. Za predsednika Zveze je bil soglasno izvoljen minister dr. Kosta Kumanudi, za podpredsednika gospa Milada Fliderjeva, za podpredsednika pa gg. Momčilo Milošević, načelnik ministrstva prosvete in predsednik beograjske lige, nadalje odvetnik dr. Alojz Reisman iz Maribora in dr. Stevan Marković, direktor iz Sarajeva. V upravni odbor so bili med drugimi izvoljene gospe Jela Ivanovičeva, Jela Jevgenijevičeva in dr. Ivanovičeva. Volitev se je izvršila z vzklikom.

Opoldne se je za vse udeležence zbora vršil banket pri »Srbskem kralju«, kjer je prof. Pavlovič nazdravil najstarejšemu poborniku našega prijateljstva in neustrašnemu borcu za svobodo svojega naroda prezidentu Masaryku. Poslanik dr. Flider je našemu kralju in njegovemu domu. Gospe Jela Ivanovičeva je pozdravila novo podpredsednico gospe Fliderjevo, ki se je z iskrenimi besedami zahvalila in zagotovila vneto sodelovanje.

Sloves t dr. Frica Pregla

Ljubljanski rojak dr. Fric Pregl, Nobelov laureat in znanstvenik svetovnega slovesa, je v soboto po večtedenskem bolehanju na vnetju rebne mreže umrl v Gradcu v starosti 61 let.

Preglovo ime, ki je širši publiki poznano po uvedbi antiseptično učinkujoče jodove, po znanstveniku imenovane Preglove raztopine, je v znanstvenem svetu slavno po večletnem razkritju mikrokemične analize. To razkritje, ki znači na področju analize pravico revolucije, omogoča spoznavo najmanjših množin, tako že milijontinko miligramov. Dr. Pregl, takrat prestopnik medicinsko-kemičnega zavoda na univerzi v Inomostu, je sestavil izredno občutljivo poskusno tehniko, ki jo je skupno z znanstvenikom Kuhlmannom iz Hamburga izpopolnil do take občutljivosti, da obtežena do 20 gramov točno pokazuje milijontinko grama. Nadaljnje težke tehnične prirode je dr. Pregl pri svojih raziskavanjih premagal z izredno spretnostjo in s pomočjo steklenih mehurjev. Tako mu je bila omogočena mikroanaliza ogljika, vodik, kisika, halogenov in žvepla. Svoja doseganja je dr. Pregl podprl tudi s številnimi spisi, ki so posneli sloves njegovega imena v svetovne znanstvene kroge. Kot profesor na graški univerzi je slovel tudi za izbornega predavatelja in so njegovi gojenci bili mnogi slovenski medicini.

Veleuspešno znanstveno prizadevanje dr.

Pregla je bil kronano s številnimi odlikovanji in počastitvami. Bil je častni doktor univerze v Göttingenu, dopisni član dunajske Akademije znanosti, največje priznanje pa mu je bilo izkazano 1913, ko mu je bila dodeljena Nobelova nagrada za kemijo. Z naslednje leto je prejel tudi Liebenovo nagrado. Ko je lani praznoval 60-letnico, so se združili znanstveniki vsega sveta in ga počastili s posebno spomenico. Podrobneje je tokrat pisal o njem tudi naša tedenska revija »Življenje in svete. Smrt slovitega učenjaka je vzbudila občalovanje v vseh znanstvenih krogih. Mesto Gradec, s katerim je že od visokošolskih let dalje bilo njegovo življenje najostreje povezano, je poskrbelo, da se je pogreb častnega meščana izpremenil v dostojno žalno manifestacijo.

Po smrtni nesreči progovnega nadzornika Kolarica

Zagorje, 15. decembra. Nesrečni Kolaric, ki je postal žrtev svojega težkega poklica, ne bo pozabljen v našem kraju, dasi je bil tu le en dan, ko je prejel v Trbovljah šest let svojega težavnega in odgovornega službo. Njegov rajon je bil od Hrastnika do bližnjega Zagorja. Od Zagorja do Save ima nadzorstvo proge zagorski nadzornik. Zaradi hrbitovitega in skalnatega terena je najbolj nevarna proga od Hrastnika do Save. Nadzornik te proge mora biti izkušen planinec. Po vrhah se mora večkrat spuščati po skalovju in ogledovati nevarne črte, če ni mogoče katera tako zrahljana, da bi se lahko zrušila na progo.

Tudi na dan Kolariceve tragične smrti se je med postajama Zagorje in Sava odrgala zaradi dolgotrajnega deževja skala, ki pa na progi ni napravila škode. Kolaric se je z službenim kolesom odpeljal tja in si vse ogledal. Ko se je vrnil, je hotel s kolesom nazdrati progo proti Trbovljam in prišel pod vlak, kakor smo poročali. K temu poročilu še dostavljamo, da so ga v Trbovljah na njegovem domu, kjer prebiva bolhna soproga s sinčkom, položili na mrtvaški oder, potem pa odpeljali s vlakom v rodni kraj. Tega pogreba se je udeležilo veliko število prijateljev, stanovskih tovarišev, zastopnikov železniške direkcije in občinstva. Pokojniku je govoril v slovo njegov šef, inž. Hinterlechner iz Zidanega mosta.

Pri lenivosti črevesja, boleznij jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju žolčca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanja v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišničnih uče, da uravna »Franz Josefova« voda izbornu delovanje črevesja. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Propaganda ženskih domačih obrti

Trbovlje, 15. decembra. V soboto popoldne se je vršilo v telovadnici trboveljske meščanske šole predavanje o ženskih domačih obrti. Predaval je šef Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt iz Ljubljane g. Božo Radčič. Telovadnica je bila polna žen in deklet, ki so z velikim zanimanjem sledile predavanju. Predavatelj nas je seznanil z vsemi panogami domačih obrti, predvsem

pa s ročnimi deli, ki se pri nas niso nogoval. Čule smo mnogo zanimivega in smo prav hvaležne za vse, predvsem pa še za krasno prirejeno razstavo ženskih ročnih del.

Razstava je bila prirejena v prostorni risalnici meščanske šole. Obiskovalci je bilo toliko, da je vladala pravcata gnječa. Človek skoraj ni mogel verjeti, da so vsa razstavljena dela izvršile gojenke osrednjega zavoda. Večino šol vzdržuje zavod na deželi in prelepa dela so najboljši dokaz izborne organizacije strokovnega pouka na teh šolah.

Originalno je bilo tudi, da se je prav nazorno pokazalo, kako se razna dela izvršujejo. Občudovale smo spretnost in umnost ženskih rok pri delu. Iz obmejnih Prevalj sta kazali sestro Sušnikovi svoje spretnosti pri izdelovanju mreženja in vezanja (šivnja) mrež, iz Šiške pa je gg. Humarjeva pokazala spretnost klekljanja. V nedeljo so stopile v funkcijo še mehanične statve, na katerih so se tkale platnene brisače. Žene in dekleta so bile vse navdušene in zato bo brez dvoma prav dobrodošel tečaj za ročna dela, ki ga priredi Delavska zbornica iz Ljubljane v Trbovljah za delavske žene in dekleta.

Časi se izpreminjajo in tudi v Trbovljah se je marsikaj izpremenilo. Delavski domovi dobivajo povsem drugo lice kakor pred vojno. Zato ni čuda, da si tudi delavska žena želi izkoristiti razpoložljiv prosti čas z lepim ženskim ročnim delom, za katero raste zanimanje v naši dolini od dne do dne. O podrobnostih nameravane tečaja bomo še poročali.

Samo še nekaj dni!
Hitite, da ne zamudite!

„3+1=2“

Najslajša Ufina filmska opereta

Lillian Harvey, Willy Fritsch, Oskar Karlweis, Heinz Rühmann.

Krasen dopolnilni spored in najnovejši Pamolnini zvočni tednik

Predstave ob 4., 7. in 9. uri!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Drobiz iz Zasavja

Litija, 15. decembra.

V Mošeniku pri Savi je umrl daleč na okrog znani mlinar Jože Kosmač, ki je preminul v 50. letu in zapušta vdovo ter 10 otrok. Pokojnik je bil znan tudi mnogim turistom, saj je izvrševal tudi brodarstvo med Mošenikom in Pasjekom.

Sneg podviza naše smučarje k pridnemu vežbanju. Kakor kaže, bo letos število smučarjev v vsej naši dolini naraslo. Agilni Zagorjani bodo priredili pri svetloplaninski koči smučarski tečaj. Pogojni so tako skromni, da jih bo mnogim prav vsakdo. Pričakovati je, da bo precejšnje število pripravljenec opogumilo vrle oskrbnike svetloplanjske koč, da bodo obdržali smučarske tečaje redno v svojem programu. Najbližji pohod na Sv. Planino je iz Trbovelj. Krasnemu smučarju so takoj blizu koč pod Javorjem, prav prijeten teren pa je zlasti v Medvednici. Sveta Planina je prav primerna tura za enodnevno smuko. S Svete Planine je najbolj ugoden povratek preko Lize.

V zadnjem času so začeli prav pridno izsekavati gozdno veleposestvo v Reki, ki ga je prodal litijski veleposestnik g. Slane Škofjeločan g. Hafnerju. Skladišče lesa so si postavili na Grbinu poleg Dolškove domačije. Za vodjo pisarne pri novi lesni družbi je nameščen g. Kramaršič, znani nogometni sportnik in savezni nogometni sodnik. Novega sportnika pozdravljamo v našem kraju in želimo, da bi sodeloval pri našem nogometnem klubu.

Na litijski osnovno šolo je prišla ga Marija Drogenkova, dosedaj uslužbena v Zidanem mostu. Z njenim prihodom je učiteljski zbor kompletn in zdaj menda ne bo več sprememb v teku šolskega leta, ki samo ovirajo redni pouk. Vprašanje redne-

ga prometa na takšni polji bi vedno ni roben, kakor se zahtevajo službeni predpisi in interes strank. Zaradi redukcije ene poštne moči občutijo zastoj predvsem gospodarski krogi, ki so se s posebno prošnjo obrnili na pošto direkcijsko, naj spopolni čimprej četrti sistemizirano uradniško mesto.

Proračun škofjeloške občine

Škofja Loka, 15. decembra.

Škofjeloški občinski zastop je na svoji proračunski seji razpravljal najprej o dohodkih in stroških krajevnega ubožnega zaklada. Proračun je bil brez izprememb sprejel. Od posestev in zakupnin se prejme 1385 Din, od dražb, občinskih taks, veselic in podaljšanj policajskih ur 1050 Din, od kazni in glob 1400 Din, od povrnenih podpor in od oskrbe tujih ubožcev 13.000 Din. Skupni prejemki v iznosu 16.835 Din imajo tele izdatke: davki in izdatki za ubožce v podporah 1300 Din; izdatki za vzdrževanje ubožnice, inventar, šolskim sestram in doplačilo k prehrani 16.000 Din; kurjava in vodarina 5000 Din; denarne podpore domačim revežem 13.500 Din, nastanitve v oskrbnih in odgojnih zavodih 6000 Din, razno 2600 Din, voznine, pogrebi in drugo 2100 Din; skupno 61.300 Din. Primanjkljaj v iznosu 44.465 Din se krije iz rednega proračuna.

Tudi občinski proračun je bil s malenkostnimi izpremembami soglasno sprejet. Dohodki so: zakupnina od zemljišč 1780 Din; iz občinskega premoženja 4790 Din; od mostne tehtnice 2500 Din; od klavnice, hlevnine in kamnolomov 30.500 Din; sejni dadi 3000 Din; domovinska in meščanska pravica 1000 Din; ogled živine in mesa 13.000 Din; zabavne predstave 2500 Din; psi 4500 Din; lovska najemščina 2200 Din; avtovožnje 2000 Din; obresti 3500 Din; tiskovine 500 Din; nepredvideni prejemki 3000 Din; hišne tablice 10.500 Din; vsi dohodki znašajo 84.240 Din.

Izdatki pa je: uprava premoženja 2500 Din; inventar 800 Din; davki 3000 Din; zavarovalnina 400 Din; osebe 15.000 Din; potnine 5500 Din; snajenje, kurjava in razsvetljava uradnih prostorov 3100 Din; potrebščine pisarne 1400 Din; knjige in tiskovine 1000 Din; pokojninski fond za občinske nameščenke 2200 Din; tehtnica, vodarina, kurjava in razsvetljava v klavnicah 7100 Din; plača paznika 3600 Din; vzdrževanje prsloja 6000 Din; inventar, tiskovine, zavarovalnine in razno 1800 Din; kamnolomni 540 Din; plača stražnika 24.000 Din; ravski za obloko 2000 Din; gasilstvo 500 Din; bojniška blagajna 800 Din; živilno-zdravnik ali oglednik 13.000 Din; izolirane 200 Din; konjederer 500 Din; primanjkljaj ubožnega zaklada 44.465 Din; za vzdrževanje in izvedbo cestnih in vodnih zgradb 14.400 Din; za kanale in vodnjake 3900 Din; plača cestarju 11.500 Din; cestni na pisi 10.000 Din; razsvetljava cest 24.000 Din; za kmetijstvo 250 Din; za dasko osnovno in meščansko šolo 160.000 Din; za občno in trgovsko nadaljevalno šolo 4000 Din; kurjava za deklško šolo 2000 Din; inventar za šolskega nadzornika 4000 Din; plača organistu 12.915 Din; ljudsko šotje 1000 Din; vojaški nameni 500 Din; amortizacija posojila za zemljišče vojašnice 19.000 Din in razno 10.000 Din. Vsi prejemki v iznosu 84.240 Din napram izdatkom 44.440 Din dajo primanjkljaj 331.200 Din, ki se bo kril z dokladi in trošarinami. Predlog, naj se 75% doklada na vino in

Božična doza KAVE HAG

Vseobina 7, kg

Cena Din 36-='

LEPO IN PRAKTIČNO DARILLO!

Dobi se v vseh dobrih trgovinah s živil.

vinski most pobira šele z dnem odobritve proračuna, je občinski zastop odklonil. Kolo jugoslovnskih sester in Elizabetna konferenca izrekata občini za denarna volila svojo zahvalo. Prošnji Pavla Freliha za uvedbo avtovožnje med Sorico in Škofjo Loko ni ugovarjali. Prošnja Jesenovega Gasprija za nakup sveta pri Kamenitniku se odstopi gospodarskemu odseku. Okna, ki so obrnjena napram Kavčiču, ostanejo in naj bo do preklica urejeno, kakor je sedaj.

Mestna občina je sklenila pogodbo kupne pogodbo za nakup hiše od škofjeloškega posestnika g. Stravs. Stavba je na Mestnem trgu v Škofji Loki in bi se dalo poslopje istočasno z občinskimi stavbami poleg, s pridom preurediti svrham gospodarskih in upravnih potreb mesta. Pogodba čaka na potrditev v Ljubljani.

Ob 50. predstavi »Radikalne kure«

(Gostovanje krškega sokolskega gledališča dne 13. t. m.)

Brezica, 14. dec. Sokolsko gledališče iz Krškega je gostovalo v soboto 13. t. m. v Narodnem domu v Brezicah z igro »Radikalna kura«, ki je kakor povsod drugje, tudi tu osvojila srca publike in izzvala salve smeha zaradi prijetnega humorja, ki ga je avtor vnesel v vsa dejanja. V skrbni režiji avtorja g. dr. Doboviška samega so bila dejanja podana z dovršenostjo kot vedno. Priznati je treba, da Krško razpolaga z igralci, ki nimajo samo izvežbanih glasov, temveč se odlikujejo s posebno rutino, ki jih stavlja na odlično mesto v Posavju. Ugotoviti pa moramo tudi, da je močan in odločen stebel izborni vigrani društveni orkester, ki ga je vodil kompozist, kapelnik g. V. Cander. Menimo, da bi bila kritika odveč, ker gro tako igralcem kakor tudi orkestru vsa zasluga za krasen uspeh, ki je najlepše dokumentiral zaslužno priznanje igri ob častnem jubileju in njenemu avtorju g. dr. Dobovišku, ki ga je publika priključila na oder in je prejel krasen šopek. R.

Modna revija TKD Atene

V soboto zvečer je priredila Atena v veliki dvorani »Uniona« svojo drugo modno revijo. Nastopili so manekini raznih ljubljanskih trgov, posebno pa so ugajale ženske obleke tvrdke Sinkovec-Sosa. Slika prikazuje pet elegantnih večernih oblek domačega in tujega izdelka.

KULTURNI PREGLED

Andro Mitrović

Pred dnevi je priobčilo »Jutro« kratko, muhoparno vest iz Beograda, da je bil »tanjnik mariborskega Narodnega gledališča« g. Andro Mitrović dodeljen glasbeni akademiji v Zagreb. Vest službenega izvora ni pozabila omeniti, da je bil premeščen na lastno prošnjo in brez pravice do dnevnice.

Tako je torej bilo službeno rešeno vprašanje bivšega direktorja mariborske opere in nje nepozabnega dirigenta. Službeno je nemara zadeva v redu, ni pa v redu za širšo kulturno javnost. Ni v redu, da g. Mitrović zapusti Maribor samo kot »tanjnik mariborskega gledališča«, kot pisarniška moč, ki bi za naše oboje mesto pomenila samo to in nič drugega.

Dokler je bil g. Mitrović formalno dodeljen mariborskemu gledališču v svojstvu tajnika, se je morda iskril še majhen plamenček nade, da bo lahko nekdanji šef mariborske opere zopet prijel za taktirko in da se vrnejo za mariborsko gledališče nekdanji časi. Z novim odlokom, ki namešča g. Mitrovića v častnem svojstvu profesorja glasbene akademije v Zagrebu, je ta plamenček ugasnil. S tem se ni zaključilo samo poslednje poglavje Mitrovičevega delovanja v Mariboru, marveč je po vsej verjetnosti tudi prenehala možnost, da bi se mariborski operi vrnil umetniški blest in sijaj, kakor ga je imela v dneh, ko se je na dirigentskem pultu Narodnega gledališča pojavljala markantna, dubrovniško-gosparska glava g. Andro Mitrovića in ko se je pod njegovo taktirko oglasila ouvertura v listi

muzikalni dovršenosti, kakor je v tem poslopju menda ni bilo čuti ne prej ne pozneje...

G. Andro Mitrović je bil že l. 1925 premeščen v Zagreb, kamor ga je bila povabila

takratna Benešić-Konjovićeva uprava. Toda čez leto dni ga je Maribor že zopet v navdušenjem sprejel na enem vodilnih mest svojega gledališča. V Zagrebu se je izpreme-

nila uprava; nove razmere so mu otežile delo in tako se je vrnil na prejšnje mesto. Njegova soproga, ugledna operna pevka ga Antica Mitrović, je šla takrat v Ljubljano. Med tem so se izvršile pri mariborskem gledališču redukcije. Država mu je ostavila samo dvoje uradniških mest: intendanta in tajnika, in g. Mitrović je formalno zavezal položaj tajnika, stvarno pa je deloval kot direktor opere (dirigent in režiser). Ko je bila l. 1928. ukinjena opera v Mariboru, je g. Mitrović dobil daljši bolezenski dopust, ki ga je delno prebil v Nemčiji. Tam se je med tem uveljavila njegova soproga in postala ena najbolj znanih jugoslovnskih opernih pevk v inozemstvu.

Po daljšem dopustu se je g. Mitrović vrnil v Maribor, ki pa tudi zdaj nima zanj mesta. Pisarniški človek ni. Za strastnega muzika, kakršni je g. Mitrović že iz mladih nog po tolikih letih dela, borbe in ustvarjanja ni primerna administrativno-birokratska funkcija. Še vedno bi hotel umetniško delovati, toda — kje? Za entuzijasta in prijatelja brezkompromisne umetnosti ni vloga dirigenta malomeščanskega opernega gledališča, kakor nastajajo v mestih, ki nimajo centralnega značaja.

Tako bo torej g. Mitrović, čigar zaslug za mariborsko gledališče ni treba naštevati, dokončno zapustil Maribor. On poje, ali topli spomini na leta njegovega uspešnega udejstvovanja ostanejo. Želimo mu v Zagrebu kar največ uspehov!

Naročajte

„Našo dobo“

Iz češkoslovaškega kulturnega življenja

Češkoslovaška javnost še vedno prav živahno razpravlja o vprašanju češkega odnosa do nemške kulture. To vprašanje se je sprožilo ob priliki zadnjih praških demonstracij, ki so bile naperjene pred vsem zoper poplavo nemških govorečih filmov v praških in podeželskih biografih. O njem so v javnosti mnogo debatirali, zlasti ob vesteh, da so Nemci proglasili boj kot češke kulture. Višek pa je to vprašanje doseglo v izjavi nemškega zunanjega ministra Curtia, ki je bila zasnovana na napačnih informacijah in jo je češkoslovaški zunanji minister dr. E. Beneš moral spraviti na pravo mero. Beneš je dokazal, da Curtijevo stališče, ki odobrava boj kot čeških kulturnih in umetnostnih produktov v Nemčiji, ni upravičeno, tudi ne, v kolikor gre za medsebojno razmerje med češkoslovaškim in nemškim kulturnim življenjem. To odločno Benešovo stališče je vsa češkoslovaška javnost sprejela z zadovoljenjem, saj je bila svrha in značaj septembarskih demonstracij v javnosti po pretežni večini obsojena in ožigosana kot neprimerno izzivanje.

Signuro na je, da so ti dogodki napravili na javnost globlji vtisk in da so poživili na precej odredeno narodno zavest. To se je pokazalo v deklaraciji, ki so jo naslovile na češkoslovaško javnost odlične in vodilne naše osebnosti. V tej izjavi zahtevajo več narodne zavesti, več ljubezni do domačega jezika in narodnega duha in opozarjajo, kako daleč in na široko se je razpasel vpliv tujine in tujinstva. Ni dvoma, da je ta poziv, ki je

ob Vseh svetih izšel v češkem tisku in ki so ga podpisali ljudje, o katerih dobri volji ne more nihče dvomiti, iskren in upravičen ter da stoji za njim vsa zavedna češkoslovaška javnost. Res je, da tudi ta čest narodne volje ni mogel biti brez izvestnih strankarskih vplivov, zato ga je del čest tiska sprejel izprva dokaj hladno, ker je videl v njem poizkus, da se pod krinko splošnonarodnih smotrov rešijo nekateri strankarski interesi. Vse to pa je samo podpiralo ogenj in razvnelo problem, kako naj se usmeri češkoslovaško kulturno življenje.

Znaten odmev je imela v češkoslovaški kulturni javnosti sedemdesetletnica priljubljenega in odličnega češkega romanopisca in dramatika F. H. Svobode. Listi in časopisi vseh strank in smeri so se spominjali tega jubileja, ki ga je Svoboda doživel še poln sile in svežosti in so do stojno ocenjevali njegove zasluge, ki jih je priznala tudi država, ko je letos Svobodi podelila državno književno nagrado. Največjo pozornost pa je posvetil Svobodi češki agrarni tisk, zakaj Svoboda je prsati ljubitelj češkega podeželja, katerega je močno vzljubil, h kateremu se vso dobo vedno zvoval in se mu posvečal z vso dušo. Življensko delo Svobode je zelo obsežno in se v vse literarne panoge; prodrlo je tudi preko meja Češke, zlasti v slovanski svet. Niti praško Narodno dvadlo ni pozabilo priljubljenega avtorja številnih gledaliških iger in je za jubilej urizorilo enega njegovih najuspešnejših komadov, »Smeri življenja«, ki si je pridobil na čeških odrih znatno popularnost.

Poljsko-češki odnosi kulturni stiki so se v zadnjem času ojačili, kar se je po-

Ob svoji dvajsetletnici je tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala cene zimskim suknjam, trenchcoatom in vseh vrst oblekam za gospode, dečke in otroke. Za sportnike najnovejši wind-breakerji, bluze, plašči, pelerine. Krasna izbira v jopi-čih in haljah za dom. Ogled v trgovini brezobvezen!

17126

Domače vesti

* Vse člane Vodnikov družbe v Dravski banovini opozarjamo, da so letošnje knjige že vse razposlane in naj jih člani dvignejo pri družinskih krajevnih poverjenikih. Obenem se člani prosijo, da poravnajo člansko 20 Din za prihodnje leto.

* Izbor docentov na ljubljanski univerzi. Za docenta na Juristični fakulteti sta bila izbrana gg. dr. Josko Jurkovič, sekretar na tehniški fakulteti in dr. Ivan Tomšič, na tehniški fakulteti pa inž. Milan Fakin in dr. inž. Ladislav Guzelj, oba asistenta na tehniški fakulteti.

* Volaske vesti. Po službeni potrebi so pridržani na službovanje: konjiški podporočnik Viktor Ruzgale kot vodnik 1. konjiškega polka »Obilica«; nižji vojnotehnični uradnik III. razreda zrakoplovno - tehnične stroke Ivan Simenc kot manipulant tehničnemu skladišču tehničnega parka 3. zrakoplovnega polka; zrakoplovni podporočnik Albin Vesel kot pilot 6. zrakoplovnemu polku, zrakoplovni poročnik Ivan Svetlin pa kot pilot 4. zrakoplovnemu polku. — Izpit za aktivnega kapetana korvete so opravili naslednji poročniki bojnega broda I. razreda: Večeslav Duišin, Anton Gatin, Aleksander Gricek, Kosta Grubešič, Arnold Medlička, Josip Meniga, Hijačint Mundorfer, Vlado Naglič in Josip Petrarka. — Izpit za aktivnega sanitetnega kapetana 2. razreda je položil sanitetni poročnik dr. Josip Kotnik.

* Promocija. Za doktorja filozofije je bil včeraj promoviran na ljubljanski univerzi g. Fran Tomšič iz Novega mesta. Čestitamo!

* Tolmač za nemški jezik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Davorina Groša, odvetnika v Novem mestu, za tolmača nemškega jezika pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

* Advokatska zbornica v Ljubljani razglasa, da se je g. dr. Drago Marušič, advokat v Ljubljani, zaradi imenovanja za ban-ko bankne uprave Dravske banovine odpovedal izvrševanju advokature. Advokatska zbornica je imenovala za prevzemnika pisarne g. dr. Viktorja Vovka, advokata v Ljubljani.

* Razstava naših ženskih ročnih del v Pragi. Centralno društvo češkoslovanskih žen je priredilo v Pragi jugoslovansko-rumunsko razstavo ženskih ročnih del, ki je bila odprta 10. t. m. in bo trajala do 9. januarja prihodnjega leta. Razstave so se udeležila vsa naša ženska društva s svojimi najboljšimi izdelki. Veliko pozornost vzbujajo pirotski salon s originalnimi preprogami. Razstava je bila prirejena pod protektoratom Beneške, Pešičeve in Eman-dijeve. Razstava je dosegla doslej že velik uspeh in je polovica razstavljenih predmetov že razprodana.

* Vojna akademija v Beogradu je razpisala natečaj za službeno mesto stalnega vojnega profesorja za matematiko. Natečaj se lahko udeležijo profesorji državnih gimnazij in realk ali univerzitetni profesorji iz naše kraljevine. Od kandidatov se zahteva, da so dovršili fakulteto in opravili profesorski izpit ter da so zdravi in sposobni za službo. Prijave se sprejemajo do 20. t. m.

* Razpis služb. Rektorat beogradske univerze razpisuje mesto asistenta za katedro splošnega kmetijstva na gospodarsko - šumarski fakulteti in mesto mlajšega sekretarja na rektoratu. Prošnje za mesto asistenta je treba poslati do 20. januarja 1931 dekanatu gospodarsko - šumarske fakultete, za mesto sekretarja pa do 20. t. m. rektoratu univerze.

* Upokojenci oficirji - invalidi se obveščajo, da sta bila na obči seji državnega sveta 27. oktobra t. l. sprejeti naslednji odločbi: 1) oficirji, popolni in težki invalidi, ki uživajo pokojnino po zakonu o ustroju vojske in mornarice iz leta 1923, a so bili upokojeni, preden je stopil v veljavo invalidski zakon z dne 21. novembra 1925, se prevedejo po prvem odstavku člena 108. omenjenega invalidskega zakona na pokojnino nastopnega višjega čina po omenje-

nem zakonu o ustroju vojske in mornarice iz leta 1923. Odstavki I. in II. člena 180. pravilnika za izvedbo invalidskega zakona, izdan na podstavi pooblastila v čl. 116. omenjenega invalidskega zakona, da odredi samo izvedbo istega zakona, nima pravne veljave, kolikor nasprotuje omenjenemu predpisu invalidskega zakona. — 2) Organom finančne kontrole se šteje čas, ki so ga prebili v vojni, za pokojnino prav tako kakor ostalim bojevnikom. Zato nimajo pravice do ugodnosti iz čl. 72. zakona o organizaciji finančne kontrole glede časa, prebitega v vojni, ker niso mogli, ko so bili na službi v vojni vršiti obnem službe organa finančne kontrole.

* Telefonski promet Šostanj-München-Berlin. Z odlokom ministra za gradbo je odprt telefonski promet Šostanj-Berlin in Šostanj-München po telefonskih vodih Maribor-Graz-Wien. Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Šostanj-Berlin znaša 79.20 Din, v relaciji Šostanj-München pa 59.40 Din.

* Loterija Jadranske Straže. Kakor znano, je Jadranska Straža naročila v Hamburgu za našo vojno mornarico moderno šolsko ladjo, ki bo priplula v naše vode v prvi polovici prihodnjega leta. Jadranska Straža upravičeno pričakuje pomoči od vseh državljanov. Za naročeno šolsko ladjo je zbrana že večja vsota denarja; da pa bi se spopolnila do potrebnega zneska, priredi JS loterijo pod nazivom »Loterija izvršnega odbora Jadranske Straže - Split«. Predsednik vlade je odobril, da se smejo razširjati in prodajati srečke po vsej Jugoslaviji. Ministorji prometja pa priporočajo, naj poštne institucije s svoje strani pripomorejo k uspehu. Srečke se prodajajo na blagajnah poštne uradov po 10 Din.

DARMOL

čokolada za odpiranje

* Vojni oškodovanci Meziške deline. Iz Prevalja nam pišejo: Odbor vojnih oškodovancev, oddelek za Koroško v Prevaljah, je sklical 8. t. m. sestanek vseh oškodovancev iz koroških bojev v svrhu skupnega svetovanja. Sestanka so se udeležili tudi od mariborskega odbora gg. predsednik Novak Franjo, tajnik Rakusa in trgovca Novak Rozman. Nato je tajnik g. Mauchler orisal okoliščnosti, ki so privedle do tega, da se je osnoval odbor vojnih oškodovancev tudi za Koroško. Obrazložil je dosedanje delovanje odbora in predložil še spomence Njeg. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku g. Zivkoviču in ministrom inž. Sernecu in A. Sveglu. Oškodovanci so spomence pozdravili z navdušenjem. Nato je povzel besedo predsednik mariborskega odbora g. Novak. Pojasnil je delovanje tega odbora in spominjal k složnemu delu obeh odborov. Potrebno je, da odbora delujeta skupaj, ker le tako smemo pričakovati popolnega uspeha. Soglasno je bil nato izvoljen stari odbor, Verdnik Ivan iz Meže ob Dravi in Mauchler Frane iz Črne pa še kot odbornika mariborskega odbora.

* Prva starokatoliška maša v Beogradu. Starokatoliška župa v Beogradu, osnovana pred par meseci, je v nedeljo priredila prvo cerkveno opravilo v kapelici Dorćolce osnovne šole. Poleg vernikov in večjega števila pravoslavnih svečnikov so prisostvovali tudi zastopniki ministrskega predsednika, ministrov, občine in raznih korporacij. Mašo je čital beograjski župnik Nikolaj Kalogjera v srbohrvaščini, nakar je zagrebški starokatoliški škof Marko Kalogjera pridigoval o temi: »Kdo smo in zakaj smo starokatoliški?«

* Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani se najiskreje zahvaljuje vsem Trbovelčanom in Brežičanom za naklonjenost, ki so jo izkazali ob priliki njegovih koncertov. Posebna hvala še p. n. učiteljstvu obeh krajev za skrb in trud, ki ga je imelo ob tej priliki.

* Novi grobovi. V soboto je umrl v Ljubljani g. Lojze Dolenc, privatni uradnik, sin znanega sodnika in prirodoslovnega pisatelja g. Hinka Dolenca. Pokojnik je imel v ljubljanskih intelektualnih krogih obilo prijateljev in je bil zaradi svojega ljubeznivega značaja splošno priljubljen. Star je bil šele 37 let. Pogreb pokojnika se je vršil ob lepi udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev. Simpatičnemu mlademu možu, ki je zapustil ženo in 11 letnega sinčka, bodi ohranjen blag spomin! — V Hradeckega vasi je umrla ga. Pavlina Pogačnikova, rojena Gvardijeva, soproga fotografa in posestnika. Pogreb bo danes ob 14. na pokopališču v Štepanji vasi. — V Ljubljani je nenadoma preminila ga. Marija Gregorčeva, soproga mesarskega mojstra. Pogreb bo v sredo ob 16. — Dalje je umrla v Ljubljani gđ. Hermina Palčarjeva, absolutna ženske obrtnice šole. Pogreb bo danes ob 16. — Pokojnikom blag spomin. Zahajmo naše sožalje!

* Prijateljsem v Sevnici, Rajhenburgu, Krškem, Brežicah in okolici. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske bo koncertiral drevi ob 20. v Narodnem gledališču v Zagrebu. Izvajal bo Berliozovo dramatično legendo za sol, zbor in orkester: »Faustovo pogubljenje«. Opozorjamo občinstvo na vednih krajev, da se jim nudi ugodna prilika poseta, kajti po koncertu ob 1. ponoči se vrnejo Matičarji v Ljubljano s poseb-

Čudovite uspehe dosežete s liker-esenca-mi, ki so pripravljene za domačo izdelavo najfinjših likerjev ter najboljšega ruma. Dobite jih v drogerijah KANO, Ljubljana in Maribor. 15641

nim vlakom, ki se bo ustavljal na navedenih postajah. Le vstopnice naj si posetniki telegrafično zagotovijo pri gledališki blagajni.

* »Pariske novine« vabilo k naročilu. Kakor smo poročali, so naše institucije ter jugoslovanski državljani v Parizu in delegati jugoslovanske kolonije v Franciji pokrenili tednik »Pariske novine« kot glasilo Jugoslovenov v Franciji in sosednjih državah. Število naših izseljencev v Franciji, Belgiji in Luxembourgju je zrastle že preko 100.000 in je nujno potrebno, da se našemu življu, razkropljenemu po raznih revirih nudijo važne informacije v materinščini. Uredništvo je poverjeno znanemu publicistu Krešimiru Kovačiču. Konzorcij vabi zasebnike in institucije v Jugoslaviji, da po možnosti podpro novo glasilo in da se naroče vsi, ki se zanimajo za življenje v Parizu in po naših izseljeniških kolonijah. Naročnina je 4 franke (10 Din) mesečno. Naslov uprave je: »Pariske novine« - Paris VI. 20. Boud. St. Michel.

KLOEUKI

so lahki kot pero, mehki kot iz svile, skrajno trpežni, ceni in elegantni. Joke se v vseh velikostih in barvah.

PICCADILLY PICCADILLY PICCADILLY PICCADILLY

* Banovinsko zdravilišče Rogaska Slatina razpisuje v zakupno oddajo: 1) hotel »Solnce« z restavracijo in pritlikinami, brez inventarja, 2) lokal trgovine z galanterijo in papirjem in kriterjem štetilšču, brez inventarja, 3) lokal delikatesne trgovine, brez inventarja, 4) lokal modne trgovine v paviljonu tik kritega štetilšča, brez inventarja, vse to za dobo enega leta s pogojem, da se veljavnost najemne pogodbe vsakokrat podaljša za 1 nadaljno leto, če se ni odpovedala do 1. novembra vsakega leta. Ponuditi je temeljno najemnino. Oddaja lokalov ni vezana na najvišjeja ponudnika, prav tako je pridržana pravica, da se lokalni sploh ne oddajo ali pa, da se razpišejo na novo. Ponudbi je treba priložiti potrdilo zdraviliške blagajne o položnem vadiju v višini 10% od ponudene vsote, dalje dokazila o strokovni sposobnosti, državljanstvu odnosno domovinstvu in zadostni višini obratne glavnice. Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe naj se vložijo do 15. januarja 1931. Pri ravnanju banovinskega zdravilišča v Rogasški Slatini, ki daje vsa pojasnila.

* Prvi francoski hotel na našem Jadranu. Francoski arheolog Leon Rey preživi vsako leto nekoliko časa v Budvi. Ker je ta kraj znan po svoji romantični prirodi, po kristalno čistemu morju in po najlepših plažah, je g. Rey sklenil, da prisloži temu divnemu kraju na pomoč z gradbo modernega hotela ob plaži. Občina mu je dala brezplačno na razpolago primerno zemljišče. Okoli hotela se bo uredil park. Z gradbo prično pomladi.

* Na lovu obstreljen. Pred dnevi je »Jutro« obširno poročalo o tatinskem početju divjih lovcv, ki divljajo v območju Storžiča. V soboto je postal njih žrtve g. Peter Kuhar doma iz okolice Cerklj. V lastnem revirju je bil težko obstreljen. Kroglja mu je šla skozi obe koleni. Včeraj ga je reševalni avto kranjskega gasilskega društva prepeljal v ljubljansko bolnico.

* Preiskava zaradi katastrofe na Sušaku. Kakor javljajo s Sušaka, je bila v zadevi znane katastrofe v tamkajšnjem pristanišču uvedena obsežna preiskava. Zasižanih je bilo znatno število prišč pripraniškega kapitanata Celigjo in njegovih namestnikov. Polje sta bila aretirana Osebe, ki so bile lažje ranjene, so bile že odpuščene iz bolnice. Iz Krivega Puta prihaja poročilo, da je žena tamkajšnjega občinskega tajnika Ivana Prpića, ki je pri katastrofi utonil, izvršila samomor.

* Ne sme v gostilno. Okrožno sodišče v Novem mestu je prepovedalo posejane gostilne za dobo enega leta Ignaciju Kmetu v Mirni pri Novem mestu. Ignacij Kmet je poročen in sobni slikar.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Obleke in klobuke kemično čisti. barva, plisir in liko tovarna Jos. Reich. * Kupujte za Božič in Novo leto razglednice Ciril Metodove družbe. Dobše se v trafikah, trgovinah in pisarni CMD, Beethovnova ulica št. 2 v Ljubljani. * Moške galoše — samo za 79 Din dobite edino le v največji in najmodernejši trgovini čevljev »Bata«.

Iz Ljubliane

* Violinistka Marija Mihajlovičeva in pianistka Olga Mihajlovičeva iz Beograda bosta koncertirali prvič v Ljubljani v petek in izvajali naslednji spored: Frankovo sonato ter Ambrosijev koncert v h-molu, op. 29, v II. delu pa bo zaigrala najprvo pianistka 3 Debussyjeve skladbe in 1 skladbo Španca Falla. Nato zaigra obe umetnici Mlojevičeve Srbsko igro in Rahmaninov ples za violino in klavir. Koncert bo v Filharmonični dvorani in so vstopnice v predprodaji po običajnih cenah v Matični knjigarni.

* Iz gledališča. Drevi bo uprizorila drama »Sveti plamen« za red B kot slav-nostno predstavo. Sprememba repertoar-

Zelo primerno BOŽIČNO in NOVOLETNO darilce

Je krasna aluminijasta ali smaltirana modra, siva ali rjava kuhinjska garnitura, jedilno orodje v veliki izbiri. Orodje garniture posodje itd., katero nudi našojedneje tvrdica v kolenino 17139

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

KAJ JE AGRIPPA?

Za malčke

dražestni »Wimpassing« snežni čevljički, ki ne varujejo samo nežnega zdravja vaših ljubljencev, temveč dovolijo tudi, da se brez nevarnosti kretajo po zimski snegu in so obenem ljubki in lepi.

Z »Wimpassing« snežnimi čevljički ste se rešili skrbi za zimsko obutev malčkov, a deca jih bo rada nosila, ker bo imela zopet nekaj

»ENAKO ODRASLIM«

Vse iz gume v črni in sivi barvi s baržastim nastikom

Vsi pravi Wimpassing gumi čevlji imajo na vsakem podplat s strani utemeljeno znamko.

WIMPASSING

Tvorniško skladišče »PALMA«
Zagreb, poštni pretinac 226.

ja je bila potrebna zato, ker drevi ne bo prosta vojaška godba, katere odlovanje je pri Shakespearejevem »Snu kresne noči« obligatno. Abonent red D bodo dobili predstavo še ta teden. Drama pripravi dve novosti: Balzacovega »Mercadeta« v režiji dr. Branka Gavella in pa Golijevu izvirno veselo pravljico »Prince-ska in pastirček« v režiji prof. Šesta. — V operi bodo jutri peeli za red E opereto »La Mascotte«, ki je eno izmed najpri-ljubljenejših del v sezoni.

* Kidanje snega in snazanje hodnikov. Prejeli smo: Mestno načelstvo ljubljansko opozarja hišne in zemljiške posestnike, oskrbnike, hišnike in najemnike hiš, stavi-belce in drugih prostorov, na § 82 cestno-policijskega reda ljubljanskega, ki vsebuje določila glede snazanja hodnikov, kadar zapade sneg. Očistiti je treba hodnike in pešpoti ob posestvih in parcelah nemudoma, čim zapade sneg, in če zaradi tega polzi ali se napravi poledica, je treba hodnike posuti tudi s peskom, pepelom ali kako drugo stvarjo. Snazanje in posipanje je treba izvršiti v širini hodnika ali pešpota. Poleg tega se morajo očistiti tudi od-točni jarki (kadunje) ob hodniku, ker se sicer pri tajanju ali zmrzovanju snega vo-da ne bi mogla odtekat. Kadar zapade sneg ponoči ali se napravi poledica, je treba opraviti čiščenje in posipanje vsaj do 7. ure jutraj. Pri prenešanem sneže-nju je treba osnažiti hodnike itd. večkrat na dan in jih tako posipati, da ni nevar-nosti za pešce. Z dvorišč se ne sme sneg ali led odkladati na cesto, temveč ga je izvoziti v Ljubljano ali na odkazana skladišča. Sneg, ki sam zdrči ali se pomoče s streh, morajo hišni posestniki nemudoma ob svojih troških zvoziti s ceste. Ob juž-nem vremenu naj se hodniki in pešpota po potrebi večkrat na dan očistijo luž in bla-ta. Prestopke teh določil bo mestno na-čelstvo kaznovalo po cestno - policijskem redu, poleg tega pa bo odredilo, da se opuščen ali nemarno opravljeno delo iz-vrši na stroške zamudnega lastnika hiše.

* Napeljava elektrike v Šiško. Načelnik Električne zadrage za Sp. in Zg. Šiško, g. Franc Salehar, nas prosi za objavo nasled-njega pojasnila: »Pod gornjim naslovom je prinesel »Slov. Narod« 13. t. m. nočio, da ljubljanska mestna elektrarna že po-la-ga električni kabel proti Šiški in da bo se-daj tudi priključena na mestno elektrarno, dočim je slej dobivala električni tok v Tacnu. Ne vem, od katere strani je bil »Slov. Narod« tako poučen, kakor bi bila že go-tova stvar, da bo sedaj električno omrežje v Šiški, ki je last Električne zadrage, pri-ključeno na mestno elektrarno. Da ne bo beganja med člani zadrage in da ne bo pa-la niti najmanjša sumnja na upravni odbor zadrage, da bi bil za hrbotom zadragevnikov sklenil kako pogodbo z mestno občino ljub-ljansko, smatram za svojo dolžnost, pojas-niti: Mestni magistrat je res pritiskal na Električno zadrugo za odstranitev zadrug-nega omrežja in ji za to dal rok 12 dni, odnosno jo je pozval, naj stopi z mestno

občino v pogajanja za prodajo tega omrež-ja. V upanju, da bomo naši razumevanje za pravično rešitev tega vprašanja pri mestni občini v takem obsegu, da bodo za-ščiteni interesi zadragevnikov in najnižjih slo-jev tega delavskega predmestja, je upravni odbor stopil v pogajanja z mestno ob-čino. Pogajanja pa so se končala z izjavo zastopnikov zadrage, da ne morejo sprejeti brezkompromisnega diktata zastopnikov mestne občine v pogledu najglavnejših vprašanj, nego le vzamejo na znanje in ga bodo predložili občnemu zboru zadrage v končno rešitev. Ta postopek delegatov za-drage je potrdil tudi upravni odbor. Samo toliko v kritje upravnega odbora zadrage napram zadragevnikom.

* Božične počitnice na univerzi trajajo od 20. t. m. do vključno 10. januarja 1931.

* Rezervni oficirji se opozarjajo na do-ločila službenih pravil, I. del, po katerih so dolžni na rojstni dan Nj. Vel. kralja v sredo 17. t. m. prisostvovati cerkveni sve-čanosti, ki bo ob 10. v stolni cerkvi sv. Ni-kolaja. Kdor nima uniforme, naj pride v civilu. Pol ure prej se člani zberejo v p-sarni Zveze rezervnih oficirjev (Kongresni trg 1-II.), odkoder bo skupen odhod.

* Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljub-ljani bo imel tečaj za mešani zbor 27., 28., 29. in 30. t. m. Pričetek 27. t. m. ob 9. v Glasbeni Matici. Ker je turneja po Rumuniji zagotovljena in je odposlanec že od-potoval v Rumunijo, da uredi vse potrebno, je udeležba za vse strogo obvezna. Zadr-žani naj se opravijo vnaprej.

* Agrarni in kmetijski referat sreško-ga načelnstva v Ljubljani sta se preselila iz dosedanjih uradnih prostorov v hišo Židov-ska steza 2, drugo nadstropje.

* Električne ure. Jugoslovansko Ste-menski d. d. nas prosi za objavo naslednje-ga pojasnila: »Zaradi snežnega zameta so se pretrgale na več mestih prostovolne žice naprave električnih ur mestne obče-ne ljubljanske. Zato se je ustavila naprava električnih ur ter smo bili primorani postaviti jo iz obrata. Skleni defekti so na-stali tudi na ostalih električnih vodih, ki so napeljavali po Ljubljani. Skušali bomo popravilo čimprej izvršiti ter staviti na-pravo električnih ur zopet v obrate.«

* Iz sadjarskega in vrtnarskega dru-štva. Izredni občni zbor ljubljanske podru-žnice se je vršil preteklo soboto pri prav-pilni udeležbi. Po daljši debati je bil izvol-jen naslednji odbor za 1931: predsednik profesor Lovše, podpredsednik nadzornik v p. Štrekelj in odborniki gg. Bukovec, Dren-ki, Gaber, Herzmansky, Humek, inž. Jo-žič, Kač, Lap, Olup in inž. Rustija. Pregle-dovalca računov sta gg. Šušteršič in Lun-der. — »Važnost gnojenja z apnom« bo predmet predavanja g. višjega nadzornika Humeka v sredo zvečer ob 19.45 v pre-davalnici mineraloškega inštituta na univer-zit. Stara resnica je, da trpijo vsi ljubljans-ki vrtniči že desetletja na pomanjkanju apna, kar silno kratki donos in notranjo vrednost pridelkov. Podružnica Sadržarske-ga in vrtnarskega društva opozarja vse la-stnike vrtov in ljubitelje cvetov in jih vabi na to važno predavanje.

* Za siromašne otroke. Na Marjinem trgu in na Dunajski cesti pred »Evropo« so postavili mestni delavci večeraj božični dreveci. Na obeh mestih bodo zbiral darila v denarju in naravnih darilih za božično obdarovanje siromašnih otrok. Ljubljana-ni, pokazimo, da imamo sočutje do najbed-nejših malčkov.

* Cvet in sad s Šmarljane gore. Kljub snegu se je v nedeljo ljubljanka gđ. Anica Petrovičeva podala na izlet na Šmar-ljetno gori pri Kranju. Nemalo pa se je za-čudila, ko je našla na raznih prisojnih obronkih ciklame, trobentice, borovnice, robidnice in jagode. Gospodična je natra-gala nekaj cvetov in zrelih gozdnih sadov in vse skupaj prinesla v naše uredništvo, kjer smo se prav čudili, da imajo na

Vsak dan stalna

božična razstava

v I. nadstropju trgovine

MAGDIČ, Ljubljana

17286

LOVCI

zbirajte kože divjadi, da jih čim več poš-ljete na dražbo »Divje kože«, ki se bo vršila

dne 26. januarja 1931

v Ljubljani na velesejmu. Edina prilika, da ugodno znovučite svoje blago. Kože poš-ljite na naslov »Divja koža«, velesejem — Ljubljana. 17285

KINO IDEAL

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri zvečer! Premijera!

Igra in resnica

Ljubezen človeka, kateremu se vse žene brez razlike samo igrače! V glavni vlogi Marcella Albani, Hein-rich George in Ita Rina.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
15. decembra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin, padavine v mm.

Ljubljana: 7. 755,2, 1,7, 86, W, 2, 10, sneg, 37,0. Maribor, Mostar: ni depeš. Zagreb: 7. 754,5, 2, 95, NE 2, 10, dež, 19,0. Beograd: 7. 752,5, 6, 75, SE 10, 10, dež, 4,0. Sarajevo: 7. 753,5, 4, 92, mirno, 10, dež, 9,0. Skoplje: 7. 758,4, 4, 82, NW 2, 10, —, —. Kumbor, Split, Rab, Vis: ni depeš.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 3,6, najnižja 0,9. v Zagrebu 2, v Beogradu 4, v Sarajevu 3, v Skoplju 1.

Solnce vzhaja ob 7.31, zahaja ob 16.19, luna vzhaja ob 3.42, zahaja ob 13.34.

Smučarji pozor!

Slovite smučarje Sandström in tuzemske od Din 130.—naprej ter vse potrebščine za sport v veliki izbiri.

P. MAGDIČ, LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1. 15791

Šmarjetni gori kar tri letne čase hkratu: zimo, pomlad in jesen.

— Smrt na trgu. Ga. Marija Gregorčeva, 47letna soproga mesarja, stanujoča na Poljanski cesti, je odšla včeraj zjutraj kakor običajno na stojnico na trg. Nekako okrog 8.30 pa, ko je baš rezala meso, je nenadoma omahnila. Okoli stoječih so ji prišli na pomoč, obvestili reševalno postajo in jo dali na voz, da jo zapeljejo v bolnico. Poklicani zdravnik g. dr. Rus pa je ugotovil, da je Gregorčeva že preminula, zakaj zadela jo je srčna kap. Na prošnjo sorodnikov so pokojnico nato odpeljali na njen dom na Poljanski cesti 81. Nenadno preminula gospa je bila blaga ženska, priljubljena pri vseh in je prav rada pomagala siromakom. Pogreb pokojnice bo v sredo ob 16. iz hiše žalosti. Blag ji spomin, žalujocim naše sožalje!

— Poškodba reklamnega stekla. Včeraj zjutraj sta dva neznana moška razbila veliko reklamno steklo, ki je bila vedelana na podstavku električne ure pred kavarno »Evropa«. Zadelo sta v steklo z vozičkom, ki sta ga peljala s seboj. Neznanca zasleduje policija.

— Aretirani tatovi. V zadnjih dneh so imeli tatovi izredno smolo. Ne da bi dosegli posebne uspehe, jih je dohitela usoda in so jih prišli. V hišo posestnika Ivana Hafnerja v Zupah se je splazil v nedeljo opoldne brezposelni Rudolf J. iz Trbovelj in odnesel za okrog 3000 Din obleke. Prav ko je hotel s plenom izginiti, je prišel domov Hafner, ki je tat prijel in ga pozneje izročil policiji. Z njim je bil tudi neki drugi postopač o katerem je dejal R., da mu je ime Lojze. Ta pa je pobegnil. — V zapor sta bili spravljeni tudi dve sestri, Angela in Marija T., ki sta ukradli Franciški Kajfeževi dva para čevljev. Rudolfa K. so zalotili, ko je baš vplaval v Šimenčovo pralnico v Kolodvorski ulici.

— Deske je kradla. Železniški uradnik Janko Kovič je imel v mestni jami za glavni kolodvor kup desk, ki jih je hotel spraviti domov. Število desk pa se je zadnje dni občutno zmanjšalo. Kovič je poizvedoval za tatovi in ugotovil, da je deske odnašala neka Doroteja R. v sosednji barako, kjer stanuje, in jih porabila za kurjavo. Policija je žensko aretirala.

— JADAN Jadrano bo imel drevo ob pol 20. redno plesno vajo v veliki dvorani Kazine pod vodstvom plesnega mojstra gosp. Jenka.

— Vprašanje, kaj naj podarim za božič, je rešeno, ako se potrudite v trgovino F. Čuden, Prešernova 1.

Iz Celja

— Izobesite zastave. Celjsko mestno načelstvo poziva vse lastnike hiš, da izobesijo na praznik 17. t. m. državne zastave.

— Zaradi božičnih praznikov bo mestno parno in kadno kopališče izjemoma dne 22., 23. in 24. t. m. ves dan odprto.

— 2. strelski večer celjske strelske družine je uspel najlepše. Streljalo se je od 20. do 1. zjutraj. Oddanih je bilo vsega skupaj 800 strelcev. Tudi obisk je bil velik. Prvo nagrado je prejel g. Klinar Pavel za doseženih 53 točk (možno 60), drugo gosp. podpor. Zupančič Adolf 48 točk. Od dam sta prejeli ga. Milena Fišerjeva 1. nagrado za 44 točk in ga. Štefka Hočvarjeva 2. za 38 točk. Ta teden odpade strelski večer, prihodnji bo pravčasno javljen.

— Celjski častniki priredijo jutri ob 20. svojo veliko zabavo, združeno s plesom in drugimi točkami. Obleka svečana.

— Brivnice bodo odprte na praznik 17. t. m. od pol 8. do 11. Popoldne obratujejo samo damski frizerji od 17. do 19.

— Smrtina kosa. V Gaberju je umrl 60-letni tovarniški delavec Jurij Hodnik.

— Mestni kino bodo zaradi preureditve zaprti. Jutri, v sredo bo še odprt ob pol 13., 18., in ob 20.15. To so predstave zadnjega nemega filma v Celju.

Iz Maribora

— Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru, ki se običajno vrši ob sredah, je zaradi državnega praznika rojstnega dne Nj. Vel. kralja preložen na četrtek 18. t. m.

so najlažji po, po katerem prihajajo ključne bolezni v našo telo. Proti prenosu nalezljivih bolezni dupljine v ustih in grlu uporabljajte okusne ANACOT-pastile dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Cena malega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

Kaj je najcenejša zabava?

Gostilne in kavarne stanejo denar. Glasba doma pa ne stane skoro nič in Vas razvedri. Vi ali kdorkoli iz Vaše družine se lahko učiti igrati na instrumente potom naših poučnih pisem, ki Vam jih damo brezplačno na razpolago. Zahtevajte še danes brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik?«

MEINEL & HEROLD, tvornica glasbil in harmonik, prod. podr. Maribor št. 101.

— Članom Vodnikove družbe. Knjige Vodnikove družbe so prispele in naj jih blagovolijo gospodje poverjeniki in mariborski člani dvigniti v podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

— Paviširanje davščine na blagovni promet. Z novim letom se prične pobirati nova davščina na blagovni promet. Mestnemu načelstvu se mora prijaviti vse blago, ki na kakršenkoli način pride v ozemlje mariborske mestne občine. Da pa se poslovanje s tem davkom olajša, naj se podjetniki, trgovci itd., ki imajo živahnejši promet, javijo v mestnem knjigovodstvu v svojo pavšalirano letno davščino. Za blago, uvoženo po železnici ali pošti, se pavšal ne dovoljuje. Tudi stranke z živahnejšim blagovnim prometom, ki žele plačevati davščino mesečno na podlagi obračuna, naj se istotako javijo v mestnem knjigovodstvu. Na kolodvoru se ne bo dovoljeval odlog plačila nikomur, ki se ni pravočasno prijavil za mesečni obračun.

— Ljudska univerza v Mariboru. Naše Jadransko morje je zopet predmet naše pozornosti. O njegovi gospodarski važnosti bo predaval drevi odvetnik g. dr. Rapotec. V petek, 19. t. m. nadaljevanje cikla »Rodbina in otroci« s predavanjem ravnatelja Zdravstvenega doma v Mariboru g. dr. Vrtočca »Kako preprečimo otroške bolezni?«

— Iz gledališča. Drevo se bo pela kot slavnostna predstava na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Smetanova popularna opera »Prodana nevesta«. V četrtek se bo ponovila optimistična komedija Marcela Acharda »Življenje je lepo«. Ab. A. Kuponi. — Drama pripravljiva Vedeckinovo gozdno psihološko dramo »Zemeljski duh« (Lulu) v režiji g. J. Koviča, opereta pa Leharjevega »Grofa Luksemburškega« v popolnoma novi režiji in inscenaciji g. Truhoviča, ki bo pel tudi glavno tenorsko partijo.

— Nova prosvetna edinicca je bila v nedeljo ob sodelovanju mariborske ZKD ustanovljena v Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. To je prosvetno društvo Ljudska knjižnica. V tamošnji šoli se je zbralo polnoletnih okrog 50 kmetičev, žena, mladeničev in deklet na ustanovni občni zbor, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora šolski upravitelj Megla. Predsednik ZKD Spindler je podal smernice prosvetnega dela na naši vasi ter naloge prosvetnih pedagoških organizacij. Predsednik društva je postal šolski upravitelj Megla. Društvo bo že v nedeljo otvorilo knjižnico, ki šteje nad 100 knjig. Društvo ima že pevski zbor in si ustanovi še godbo.

— Slavnostna akademija realne gimnazije. Drž. realna gimnazija v Mariboru priredi v sredo 15. t. m. ob 17. slavnostno akademijo s petjem in godbo v dvorani Zadržno-gospodarske banke na Aleksandrovi cesti št. 6. Akademija se bo vršila v korist podpornega društva za revne učence tega zavoda in so nanjo vabljeni zlasti starši dijakov. Vstopnina znaša za sedeže po 10 in 5 Din, zas tojlišča 2 Din.

— Uradni dan zbornice za TOI se bo zaradi državnega praznika v sredo, vršil šele v četrtek 18. t. m., na kar trgovski gremij opozarja vse zainteresirane.

— Esperantsko društvo priredi dne 17. t. m. ob 20. v hotelu »Orel« družabni večer v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja in v spomin začetnika esperantskega gibanja Zamenhofa. Predavala bosta dr. Travner o esperantskem pokretu in ljubecni do domovine (v slovenskem jeziku), prof. Rakuša pa o Zamenhofu (v esperantskem jeziku). Vabljeni so vsi prijatelji esperanta.

— Meso po 12 Din kilogram se bo prodajalo danes od 8. ure naprej na prosti stojnici pri mestni klavnici. Na razpolago je 165 kg in se bo prodajala vršila samo za konzumente po 2 kg.

— Nezgoda v hiši. V Stritarjev ulici stanujoča 35letna Elizabeta Uhelj, žena železničarja, je po stopnicah padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo. Z rešilnim avtomobilom so jo prepeljali v splošno bolnico.

— Posledica mladostne nepremišljenosti. V nedeljo zvečer se je mizarški vajenec Vinko Vauda spustil po ograji stopnišča hiše v Cankarjevi ulici št. 1 navzdol. Sredi stopnišča je zgubil ravnotežje in tebešnil iz prvega nadstropja na kamenito stopnišče pred kletjo ter si pri padcu prebil lobanjo. V hiši stanujoči zdravnik g. dr. Ipravic je nudi ponosrečeno prvo pomoč, nakar so ga takoj odpeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Nočni napadi v Mariboru se v zadnjem času kar vrstijo. V nedeljski noči je neznan lopov na Betnavski cesti napadel čevljarkega mojstra Ivana Gobca iz Delavske ulice in mu prerezal desno roko tako nevarno, da ga je moral rešilni avto odpeljati v bolnico. V večji gostilne Verzel na Frankopanovi ulici so isto noč neznan napadalec navlival na železničarja Ivana Korajžjo in ga močno ranil na glavi.

— Včeraj zjutraj okrog 4. je stražnik na Glavnem trgu začel iz smeri Mesarske ulice klice na pomoč. Ko je stražnik prišel, je našel uslužbenko kavarne »Draža« Ano Klingerjevo, ki se je z rokama tiščala za prsa ter imela na desni strani kakih 10 cm pod vratom veliko, močno krvavečo rano. Povedala je, da jo je zabol del neki neznan mladenič, ki jo je spremljal. Stražnik je spravil ranjeno na avto, busno postajo na Glavnem trgu in telefoniral po rešilni avto. Med čakanjem sta opazila blizu postajališča nekega mladeniča, v katerem je ranjenka spoznala svojega napadalca. Mladenič je zbežal proti mostu in šele s pomočjo dveh železničarjev se je posrečilo ga ujeti in spraviti v zapore. Tu so spoznali v njem Alojza Jaklina iz Velike Polane pri Dolnji Lendavi, hlapca na Tezencu. Klingerjevo so odpeljali v bolnišnico, vzroke napada pa raziskuje policija.

— Iz bioskopov. Orajski kino: Samo še danes 100% barvani, 100% govoreči in zvočni vefilmi »Cilly«. Jutri prične teči nemški 100% vefilmi »Barcarola«. Kino Union: Od danes dalje nemški govoreči in zvočni film: »Žena, ki te nikdar ne pozabi...« (Lil Dagover, Svetislav Petrovič). — Kino Apolo: Jutri v sredo Buster Keaton.

Iz Kranja

— Proslava 17. decembra privedi Sokol jutri ob 18. v Narodnem domu s tolovadno akademijo naraščaja in doce. Zvečer pa prirede aktivni in rez. oficirji ples v Narodnem domu.

— Iz učiteljske službe. Na tukajšnje doško osnovno šolo je bil na mesto v Škofjo Loko premeščenega učitelja Kašče imenovan učitelj Bečhar Anton, ki je doslej služboval v Zg. Dolini. Vnetega kulturnega delavca in sportnika iskreno pozdravljamo.

Iz Tržiča

— Poslanje ceste. Ta teden temeljito nasipajo banovinski cestarji cesto skozi Tržič. Avtomobilisti in drugi vozniki so seveda zaradi močnega nasipa precej ovirani, toda pod snegom se bo gramoz kar sam vdelal v cesto, ki bo pomladi zopet prvo vrstna. Dalje je cestni odbor poskrbel, da se je napravila tam, kjer se je zadnjič ubil pokojni čevljar Zupan, pri Bistriškem mostu, pred in za mostom potrebna ograja iz betonskih stebričev in prečnih železnih drog. Cestni odbor se za tržičke ceste prav dobro briga, le škoda, da bo moral svoje delovanje po novi uredbi prepustiti novemu okrajnemu cestnemu odboru v Kranju. Odkar vodi cestni odbor g. Feme, so vsi kanali izravnani in napravljene potrebne propustnice za odtočno vodo, vse ograje so se popravile in ceste so se na velikih krajih razširile.

— Dogodki tržičke nedelje. Lepo vreme preteklega tedna je privabilo že v soboto zetek veliko število tujih planincev in smučarjev, ki so šli na Kočve in na Zelenico, toda smuka je bila slaba. Zato pa so se tržički Sokoli kislega vremena naravnost veselili, ker so ponovno ponavljali sijajno uspešno opereto: »Kakor v starih časih«. Ob pol 16. je bila dvorana sokolnice nabito polna. Občinstvo je bilo z izjavo njem izredno zadovoljno in se je do solz nasmejal posebnim dvopim v domislekom. Med gledalci smo opazili izredno veliko tujih gostov iz Radovljice, Kranja in iz bližnjih krajev v okolici Tržiča. Po predstavi je bil v tolovadni mal zabaven večer. Na Skali so zvečer uprizorili dramo »Ljubzen zmaga«. Avtor na lepkih ni bil javljen.

— Novi grobovi. V zadnjem času ima smrt v Tržiču prav bogato žetev. Pretekli teden so pokopali vodjo predilniških elektran g. Viljama Šuberta, po rodu Dunajčana, ki se je v naše razmere dosti dobro uizvil. V nedeljo dopoldne smo pokopali čevljarkega mojstra I. Keršiča, ki ga je spremljal na zadnji poti vse članstvo čevljarke zadruge R. i. p.

Z Bleda

bl— Zopet otvorena cesta. Kolodvorska cesta od blejskega kolodvora do vile Krkoč, ki so jo dosedaj asfaltirali, je zopet otvorena za promet.

bl— Modern hotel namerava do sezije zgraditi ob cesti, ki pelje z Bleda v Zasip, lesni trgovec g. A. Valant iz Zasipa. Novo vilo gradi na Milnem g. dr. Verbič iz Beograda. Krasna vila bo stala poleg vile Vlaste ob šetališču kraljice Marije blizu Suvobora.

bl— V škandaloznem stanju je del Rihenske ceste od Bleda do okrožne bolnice. Cesta je globoko razvožena, blatna brozga stoji na cesti tako visoko, da bi vsak pešec moral imeti škornja, ako hoče srečno prebroditi do Bleda. Največ krivde leži na voznikih, ki že več let dan za dnem s svojimi, s peskom in lesom obloženimi vozovi razdirajo cesto, a se nihče ne gane, da bi jo popravil in posipal, čeravno imajo pesek pred nosom ob cesti.

Iz Krškega

kr— Krški občinski proračun, o katerem je v soboto razpravljali občinski svet, izkazuje 563.562 Din izdatkov in sicer za: gospodarstvo 2700, upravo 51.440, razvedrilo 700, podpore društvom in slično 42 tisoč 700, javna dela 77.200, zdravstvo 29 tisoč 500, socijalno skrbstvo 66.200, šolstvo 177.383 in za razne stroške 81.887 Din. Kakor v drugih občinah, je tudi pri nas največ izdatkov za šolstvo, ker moramo skrbeti za šest šol, na katerih poučuje 30 učnih moči. Izdatki proračuna pa bi se še povečali za približno 30.000 Din, če bi ostalo Krško samostojna zdravstvena občina. Upamo pa, da ne bo pri tem ostalo. Ker je vložena utemeljena prošnja na kr. bansko upravo, da bi se krška občina združila s kako drugo v skupno zdravstveno okrožje, kakor je bilo to dosedaj. S tem bi tudi odpravili stroške za zdravljenje siromašnih oseb po bolnicah. Kritja izkazuje proračun 154.376 Din z raznimi dohodki in užitninami. Primanjkljaj 154.376 Din se bo kril s 140 odst. doklado na direktne davke, kar znaša 409.186 Din. V tej obliki je bil proračun soglasno sprejet. Nato je bil odobren tudi proračun odbora za upravo mestnega premoženja, čigar stroški bodo kriti z raznimi sejmiskimi in drugimi dohodki ter s 30 odst. doklado na neposredne davke, kar bo obremenilo le meščane. Nadalje se je odobrilo posojilo za nabavo Röntgenovih aparatov za bolnico. Določil se je jedilni list za bolnico. Sklenalo se je še o drugih zadevah, ki so bile stavljene na dnevnem redu. Seja je potekla precej burno, ker so se nekateri gg. odborniki po potrebnem razburjali in debatirali o stvarih, ki niso bile na dnevnem redu.

Iz Kamnika

ka— Zadržna pot zaslužnega gasilca. V petek popoldne so pokopali v Kamniku g. Boštjana Cimbaso, čevljarkega mojstra. Pokojnik je bil 48 let nepretrgoma član kamniškega gasilskega društva. Umrl je v starosti 72 let. Za zvesto službovanje kot gasilec je prejel srebrno in zlato kolano. Njegovi zvesti prijatelji gasilci so ga z godbo in npraporom spremili na zadnji poti na Zale. Blag mu spomin!

Iz Zagorja

z— Zadržna mesarija bo začela poslovati v soboto 20. t. m. v prostorih g. Dr. novška v Zagorju. Poslovodja g. Pavel Dolžnik.

Iz Trbovelj

t— Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Drevo ob 20. bo v Sokolskem domu velika zabava, ki jo prirede trboveljski oficirji v zvezi z ostalimi društvi. Jutri ob 9. svečana služba božja.

Iz Hrastnika

h— Slavnostna maša na rojstni dan Nj. Vel. kralja se bo brala v naši kapeli ob 8., nakar bo proslava deške šole v Narodnem domu in se pričakuje obisk tudi od strani staršev.

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Iz Konjic

nj— Vest o smrti g. Simona Vidmarja je nastala po pomoti. Pravijo, da še dolgo živi, o komer prežgodaj govore, da je umrl.

Iz Ptuja

pt— Božičnica. Kolo jugoslovanskih sester priredi 17. t. m. dopoldne ob 10. v mestnem gledališču božičnico za revne otroke mestnih in okoliških šol.

Iz Ljutomera

lj— Kmetijsko-nadaljevalna šola, v katero se je vpisalo nad 20 mladeničev, prične s poukom dne 3. januarja ob 14.

Sport

Glavna skupščina JLAS

Miren potek — Državno prvenstvo za poedince se bo vršilo zopet v Zagrebu? V soboto ob 17. se je vršila v dvorani Kazine v Zagrebu glavna skupščina JLAS, ki je pod predsedstvom predsednika V. Ugrinića potekala mirno in stvarno. Na skupščini so bili navzoči delegati 13 klubov, in sicer 4 iz Zagreba, 2 iz Beograda, po 1 iz Pančeva in Karlovca ter 5 iz dravske banovine. Naši klubi (Primorje, Ilirija, Maribor, Rapid, Železničar) so bili zastopani polnoštevilno, žal pa trije po pravilih niso imeli glasovalne pravice.

Po pozdravnem govoru predsednika, po katerem je bila odposlana Nj. Vel. kralju pozdravna brzojavka, so se vrstila poročila posameznih funkcionarjev, izmed katerih je bilo najzanimivejše poročilo tehničnega referenta Dobrina, ki je navajalo naše letošnje uspehe našega lahkootletkega sporta. Naši lahkootletci so posebno častno zastopali jugoslovanske barve na mednarodnem mitingu v Atenah. Precej živahna debata se je razvila zaradi tekmovanj za Shellov pokal, češ da v Ljubljani niso bila izvedena v redu. Skupščina je sklenila, da se ta tekmovalnja v prihodnjem letu prinesejo iz Ljubljane v Maribor.

Pri slučajnostih so bili med drugim določeni za bodočo sezono važnejši »ermi« za savezne prireditve. Državno tekmovalje v cross-country se bo vršilo v Beogradu. Predlog, da bi se izvršilo to prvenstvo v Ljubljani, je ostal v manjšini.

Državno prvenstvo za poedince se bo vršilo tudi letos prve dni junija v Zagrebu. Predlog, da bi se to prvenstvo ne vršilo stalno v Zagrebu in ne bi bilo treba tekmovalcem vedno z velikimi žrtvami potovati v Zagreb, ni dobil večine. Delegati iz dravske banovine so odločili da bodo skušali doseči revizijo tega sklena. Verjetno je, da se bo zaradi tega vršil še pred sezono izredni občni zbor, ki naj glede tega vprašanja zavzame pravično stališče.

Zanimiv je tudi sklep da so bila za discipline I. dela prvenstva za poedince določena minira, brez katerih tekmovalci — dasi so dosegli prvo mesto — ne morejo dobiti naslovov državnih prvakov.

Skupščina, ki je trajala do 22., je potekala v splošnem mirno in dostojno ter pokazala, da je naš lahkootletski sport na zdravih temeljih.

Skupščina JNS

BSK dobi 150.000 Din. — Predlog za državno prvenstvo po ligah zavrnjen.

V nedeljo ob 8. dopoldne je bila v dvorani pevskega društva »Stanković« otvorena letošnja glavna skupščina JNS, ki je od obstoja saveza najpomembnejša in prva, ki se je vršila po prenosu saveza v Beograd. Na skupščini je bilo navzočih okoli 500 delegatov iz vseh podsavezov. Po dolgotrajni debati o verifikaciji poverilnic, v kateri je med drugim ostala uprava JNS pri glasovanju za verifikacijo nekaterih poverilnic v manjšini, se je mogla šele okoli 5. popoldne pričeti debata o sporu za radi razdelitve denarja iz Južne Amerike. Skupščina je verificirala 397 klubov. Razprave o tem vprašanju so trajale do 8. zvečer; skupščina je bila razdeljena v dva tabora, ki sta zagovarjala oziroma pobijala predlog, da se izplača BSK kot odškodnina za dvomeščno odsotnost v Ameriki 150.000 dinarjev. Predlog je bil končno z 217 : 146 glasovom sprejet.

Nato se je pričela razprava o novem igranju državnega prvenstva po ligah. Po živahni debati je bil končno predlog za spremembo dosedanjega načina s 182 : 178 glasovom odklonjen.

Skupščina je trajala pozno v noč in se je nadaljevala v ponedeljek dopoldne.

LNP zastopajo naslednji delegati: inž. Debelak podsavez, Kralj (19 klubov), Betetto (9 klubov) in Lukežič (Hermes).

Zaključek skupščine

Beograd, 15. decembra

V nadaljevanju skupščine JNS je delegat Stamenković iz Niša predlagal, da se v Nišu ustanovi nov podsavez. V zvezi s tem predlogom je skupščina sprejela sklep, da se osnujeta dva nova podsaveza, in sicer niški in zetski, ki morata v roku treh mesecev pričeti poslovanje. Nato je prišlo na glasovanje poročilo upravnega odbora, ki je bilo sprejeto soglasno z izjemo 11 klubov, ki jih je zastopal Hojanić iz Zagreba. Zatem je bilo sprejeto tudi poročilo nadzornega odbora in izrečena razrešnica dosedanjim funkcionarjem JNS. Dr. Hadži se je zahvalil za zaupanje in odredil volitve nove uprave.

Ker je stari odbor podal tik pred skupščino formalno ostavko, je bilo treba iz-

voliti celokupen odbor na novo. Predloženi sta bili dve listi, in sicer lista BSK in lista Jugoslavije. Glasovanje je bilo tajno. S 186 proti 168 glasovom je prodrla lista BSK, ki je bila sestavljena naslednje: predsednik Zarija Marković, arhitekt iz Beograda;

I. podpredsednik dr. Stevan Hadži, načelnik odeljaja banske uprave v Zagrebu;

II. podpredsednik Božo Todorović, uradnik ministrstva financ;

III. podpredsednik Joža Golmajer, referent centrale delavskih zbornic;

tajnik za zunanje posle dr. Mihajlo Andrejević, zdravnik iz Beograda;

tajnik za notranje posle Dimitrije Spasović, profesor iz Beograda;

I. blagajnik Rajko Krstić, višji uradnik Narodne banke;

II. blagajnik Milan Živković, uradnik Narodne banke.

Kot člani upravnega odbora so bili izvoljeni:

dr. Mladen Josipović (Beograd), Miodr. Pavličević (Beograd), Karlo Renner (Beograd), Sena Sircić (Beograd), N. Milko-
vić (Beograd), Milan Vizjak (Beograd), Boško Simonović (Beograd), Kosta Hadži (Novi Sad), Miloš Rybář (Ljubljana), Milivoj Dobrić (Split), dr. Mile Neuschul (Sarajevo), Stevan Trivunac (Skoplje), M. Teufel (Osijek), Jovan Djordjević (Subotica), Josip Podhraški (Veliki Bečke-
rek).

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Boško Lomić, Vlada Spasić in Voja Nikolić.

Po izvolitvi n-ve uprave je izročil dr. Hadži predsedstvo novoizvoljenemu predsedniku Markoviću, ki ga je skupščina sprejela s splošnim odobravanjem. Daljša debata se je razvila nato o predlogu upravnega odbora za spremembo pravil, ki so bila v glavnem sprejeta. Pritožba Buska protiklasi na Grafičari je bila odklonjena. Dalje je bil enoglasno sprejet sklep, da se odpusti kazni, ki je bila izrečena nad subotičko »Bačko« in Ijubljansko Ilirijo. Odklonjena je bila zahteva Sokola in Jugoslavije iz Beograda, da se jima izplača odškodnina 15.000 Din.

Izmed ostalih zaključkov je važen sklep o razdelitvi dohodkov prvenstvenih tekem po predlogu zagrebškega, ljubljanskega in osješkega podsaveza. V bodoče se bodo tudi v teh podsavezih delili dohodki prvenstvenih tekem ravnotako kot na področju BLP. Po odbitku raznih taks in ostalih stroškov bosta nasprotnika delila dohodek na polovico.

Skupščina je bila zaključena ob 5. zjutraj.

Dva naša smučarja na Norveškem

Smučarski klub Ljubljana pošlje svoja dva najboljša smučarja Bogomirja Šramla in Ervina Zupana v Kongsberg na enomesečni trening v smučških skokih. Kakor znano, je Kongsberg rodno mesto našega popularnega trenerja inž. Hanssena. Kljub temu, da imamo v Sloveniji že 8 smučških skakalnic, nimamo stilo perfektnih skakačev. Klub je žrtvoval precej, da omogoči vsaj dvomislno odličnih skakačev dober trening, po katerem bosta lahko prevzela pouk v smučških skokih za domači kader po vzorcu smučarjev na dolge proge Šraml in Zupan odpo-
tujete v četrtek 18. t. m. z jutranjim

Pozor, ljubitelji zimskega sporta!

Pred nakupom zimsko sportnih predmetov si oglejte veliko zalogo smučk navadnih kakor Hickory, vsih vrst vezav in palic, maže, drsalke ter vseh za zimski sport potrebnih predmetov

J. GOREC nasl. AUERHAMMER-OGRIK

družba z o. z.

Miklošičeva cesta št. 30.

trgovina s kolesi, šivalnimi stroji, avtomobilnim priborom, pnevmatikami in zimsko sportnimi predmeti, kjer se vam nudi velika izbira po najnižjih cenah.

Smučarski klubi, Sokolska društva poseben popust!

17387

GOSPODARSTVO

Naše gospodarstvo v tretjem četrtletju

Oddelek za gospodarske študije pri Narodni banki je pravkar izdal svoje običajno tiskano poročilo za tretje četrtletje tekočega leta. Poročilo opisuje naš gospodarski razvoj v tem razdobju naslednje:

V teku tretjega četrtletja se je gospodarstvo nadalje razvijalo pod vplivom samostojnih sezonskih faktorjev, katerih vpliva se še dalje razvijajo v smeri povečanja gospodarske delavnosti, deloma pa je ta situacija stala pod neugodnimi inozemskimi vplivi. Od tod golova razlika, ki se kaže v posameznih simptomih gospodarske delavnosti. Odlični dotok državnih dohodkov kaže, da se navzlic padanju cen privatni dohodek ni toliko zmanjšal, kakor se je v splošnem pričakovalo. Železniški promet je ostal na višini lanskega leta, številno konkurzov pa je padlo za preko 40%. Seveda pa so tudi simptomi, ki so manj razveseljujoči. Obseg zunanje trgovine je nazadnje za 20 odstotkov, pri čemer se opazja, da je zmanjšanje izvoza občutnejše kakor zmanjšanje uvoza. Pod vplivom močne inozemske konkurence so morale razne panoge industrije omejiti svojo aktivnost. To se zlasti opazja v nazadovanju produkcije premoga. V splošnem je razvoj gospodarske situacije precej nejasen. Računati moramo, da bodo konjunkturni vplivi iz inozemstva v bodočem razvoju igrali večjo vlogo in da bodo imeli večji vpliv na nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Denarni trg in efekti

Na denarnem trgu vlada navzlic živahnemu povpraševanju po kreditih in velikim posojilom od strani občin, dalje precejšnja likvidnost, ki se kaže v nadaljnjem zmanjšanju privatne obrestne mere. Kakor je razvidno iz statističnih prilog poročila, je privatna eskontna obrestna mera padla na 8 do 11% nasproti 9 do 12% v septembru lanskega leta in 11 do 15% v septembru 1928. Žirovne vloge pri Narodni banki so precej nazadovale, kar je v zvezi z okolnostjo, da je bankam v večji meri uspelo plasirati obilna sredstva. To se kaže tudi v tem, da so vloge pri 20 največjih bankah narasle za 1%, krediti pa so se povečali za 4,6%. Eskontni portfelj se giblje stalno na nižji višini kakor lani.

Skupni promet jugoslovenskih borz za devize in vrednote je znašal v tretjem četrtletju 1.480 milijonov Din nasproti 1.603 milijonov Din v tretjem četrtletju preteklega leta. Indeks tečajev državnih papirjev se ugodno razvijajo in so v splošnem višji kakor zadnja leta. Nasproti pa opazimo pri tečajih zasebnih vrednot (delnic) nazadovanje kakor v inozemstvu. Totalni indeks zasebnih vrednot je znašal v septembru 111,8 nasproti 123,5 v septembru preteklega leta in 123,3 v septembru 1928 (ta indeks je računat na podlagi povprečja tečajev v letu 1926, ki je postavljeno kot 100).

Industrija

Okolnosti, ki so že v prejšnjem četrtletju neugodno vplivale na industrijsko delavnost, so v tretjem četrtletju še močnejše delovale. Poleg nazadovanja izvoza industrijskih proizvodov vpliva na razvoj industrijske delavnosti nazadovanje domačega konsuma, navzlic stalnim zniževanjem cen. Produkcija premoga je bila v tretjem četrtletju za 28% manjša kakor v istem četrtletju preteklega leta. Nazadovanje je opaziti tudi v produkciji vseh ostalih rud, razen bakrene in kromove. Sporedno je nazadovanje produkcija cinka, dočim se produkcija železa še prilično ugodno razvijala. Tudi produkcija svinca in bakra je bila nekoliko višja.

Situacija lesne industrije se je zaradi gospodarske depresije in konkurence iz Rusije dalje poslabšala. Vrednost izvoza lesa je bila v tretjem četrtletju za 36% manjša kakor lani. Značilno je nazadovanje produkcije industrije destilacije lesa, ki je nasproti drugemu četrtletju padla za 50%. Položaj mlinske industrije je od dne do dne težji, prav tako položaj klavniške industrije; dobro pa so zaposlene tvornice škroba, sirupa in sladkorja. Produkcija ferolicele je padla za 40 do 50%. Industriji umetnih gnojil je uspelo navzlic padanju cen povečati izvoz v Ameriko. Tudi industrija cimenta se mora boriti s konkurenco na inozemskih trgih. Zelo se je poslabšala tudi situacija v železarski in kovinski industriji. Tvornice vagonov in železnih konstrukcij pa so poslovale le z eno četrtino svoje kapacitete.

Mark Twain:

Radosti volilnega kandidata

Pred nekoliko meseci so me postavili neodvisneži v veliki državi New York za svojega kandidata ob volitvah novega guvernerja. Moja nasprotnika sta bila mister John Smith in mister Blank. V nekem pogledu, to čutim, sem ta dva gospoda daleč prekašal in to v pogledu — dobrega značaja. Iz časnikov je bilo lahko sprevrediti, da je bil tisti čas že za njima, ko sta vedela, kaj se pravi biti na dobrem glasu — če sta to kdaj vedela. Bilo je očito, da sta se v zadnjih letih bavila s samotnimi zločini vseh vrst. V istem trenutku pa, ko sem hvalil svoje prednosti in jih na tihem užival, je vzbujal blaten talni tok globočine moje sreče in to je bila misel, da bodo moji zvezi vlačili sem in tja v najbližnji zvezi z imenom takšnih ljudi. To me je vznemirjalo čedalje bolj. Končno sem se obrnil glede tega pismeno na svojo staro mater. Nje odgovor je bil hiter in oster. Menila je:

»Vse svoje življenje nisi storil ničesar takšnega, česar bi se moral sramovati — prav ničesar. Pogled v liste — pogled in pomni, kakšna vrsta ljudi sta ta gospoda Smith in Blank, in potem se vprašaj, ali te je volja ponižati se na

Državne finance

Kakor poročilo že v uvodu ugotavlja, se državni dohodki letos odlično razvijajo, in to navzlic gospodarski depresiji in padanju cen. To je razvidno tudi iz obsežne statistične priloge, iz katere posnemamo naslednje zanimive podatke.

Neposredni davki.

V prvem polletju tekočega finančnega leta (april—september) so znašali državni dohodki od neposrednih davkov 981,4 milijona Din nasproti 798 milijonov za isto razdobje prejšnjega leta in 810 milijonov za isto razdobje leta 1928/29. Letošnji donos neposrednih davkov je bil torej v 6 mesecih

za 183,4 milijona Din večji

nego lanski in za 171,4 milijona Din večji nego predlanski za isto razdobje. Tudi ostali državni davčni dohodki kažejo ugodne rezultate.

Posredni davki.

Dohodki od posrednih davkov so se v prvem polletju tekočega finančnega leta razvijali takole (v milj. Din):

april—september	1929	1930	
trošarine	441,1	428,9	— 12,2
takse	599,5	610,2	+ 10,7
carine	778,1	758,2	— 19,9
posr. davki	1818,7	1797,3	— 21,4

Dohodki od posrednih davkov kažejo torej razen pri takšah malenkostno nazadovanje, pri čemer pa moramo pripomniti, da so se ti dohodki baš lani precej dvignili. Nazadovanje trošarin moramo pripisati delnemu zmanjšanju konsumne moči, nazadovanje carinskih dohodkov pa je naravna posledica znatno skrajšane uvoza.

Monopoli.

Pri monopolnih dohodkih vidimo že tretje leto veliko stabilnost. Čeprav donosajo monopolu na pol leta več kakor milijardo Din, znašajo razlike od enega leta do drugega le 2—4 milijone Din. V razdobju april—september tek. leta so dosegli monopolni dohodki vsoto 1199 milijonov Din nasproti 1196 in 1194 milijonov v enakih razdobjih zadnjih let.

Državna podjetja.

Ogromen napredek pa moremo zabeležiti pri dohodkih državnih podjetij. Ti so se v prvem polletju tekočega finančnega leta povečali za 174 milijonov Din nasproti letu 1928 pa za 445 milijonov. Skupaj so namreč znašali letos dohodki državnih podjetij 1815,6 milijona Din nasproti 1641,5 milijona Din v istem razdobju lanskega leta in 1371,4 milijona Din v istem razdobju predlanskega leta. Dohodki za posamezne skupine državnih podjetij so naslednji (v milj. Din):

april—september	1929	1930	
prometne ust.	1097,1	1240,1	+ 143,0
pošta, telegraf	234,8	248,1	+ 13,3
šume, rudn.	285,5	246,6	— 38,9
industr. in banke	24,1	80,9	+ 56,8
	1641,5	1815,7	+ 174,2

Najbolj so se povečali dohodki državnih prometnih podjetij, ki kažejo povišek od 143 milijonov Din. Ta povišek je v glavnem pripisati 20 odstotnemu povečanju tarif na prevoz, drva in gradbeni material, ki je bilo lani izvedeno s 1. septembrom, najprej kot sezonsko, pozneje pa je bilo spremenjeno v stalno. Značilno je tudi povečanje dohodkov od državnih industrijskih in bančnih podjetij.

Skupni razvoj vseh državnih davčnih in drugih finančnih dohodkov je razviden iz naslednje tabele (v milijonih Din):

april—september	1929	1930	
neposr. davki	810	798	— 981
posr. davki	1742	1819	+ 1797
monopoli	1194	1196	+ 1199
drž. podj.	137,1	1641	+ 1816
razni doh.	37	78	+ 41

vsi drž. doh. 5155 5532 5834

Skupni državni dohodki od davkov in državnih podjetij so se torej letos v prvem polletju finančnega leta povečali za 302 milijona Din, nasproti letu 1928 pa znaša povečanje celo 679 milijonov Din.

— Znižanje osnovnega zemljiškega davka in spremembe trošarinskega zakona. »Službene Novine« od 13. t. m. objavljajo zakon o znižanju osnovnega davka na dohodek od zemljišč (od 12 na 10% čistega katastrskega dohodka), ki velja za leto 1931. V isti številki je objavljen tudi zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnih trošarinah, s katerim se zniža dr-

žavna trošarina na vino za polovico, zvišajo pa se trošarine na pivo, ekstrakte in esence ter na spirit. Ta zakon je stopil v veljavo z dnem objave, to je s 13. decembrom. Na zatečene količine piva, spirita, ekstraktov in esenc je treba plačati razliko na trošarini do 1. januarja, že plačana višja trošarina na vino pa se ne vrača.

— Zakon o avtobusnih podjetjih. »Službene Novine« od 12. t. m. objavljajo zakon o podjetjih za redni in začasní prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili, ki stopi v veljavo 15. dan po objavi v »Službenih Novinah«, to je 21. t. m.

— Pogajanja z Avstrijo zaradi konvencije o zavarovanju delavcev. Na Dunaj je te dni odpotovala posebna delegacija, ki se bo pogajala z Avstrijo zaradi sklenitve konvencije o zavarovanju delavcev, o neget bolnikov in o bolniških stroških. Našo delegacijo vodi dr. Vladimir Katičič, načelnik sanitetnega oddelka ministrstva za socialno politiko.

— Demisija predsednika Albanske narodne banke. Znan italijanski finančnik dr. Mario Alberti je v soboto nenadoma podal ostavko kot predsednik Albanske narodne banke in kot predsednik družbe za gospodarski dvig Albanije »Sveac«, ki je v Albaniji izvedla mnoga velika javna dela.

— Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 8000 kg pisane bombaževine za čiščenje, do 22. t. m. pa glede dobave 270 m kaučukastih cevi; prometno-komercialni oddelek do 22. t. m. ponudbe glede dobave 1000 tiskovin in do 30. t. m. pa glede dobave 150 komadov kožuhov; gradbeni oddelek pa do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg pisanih cunj ter glede dobave 500 komadov hrastovih pragov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave konjskega sedla, do 31. t. m. pa glede dobave 300 kg vijakov za spojnice, izolatorjev, skretin, železne pločevine, 2500 kg olja za osovine ter glede dobave 1 pisalnega stroja znamke »Adler«. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 25.000 kg pšenične moke, do 29. t. m. pa glede dobave 46 m električnega oklopnega kabla. Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave ventilov. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

— Prodaja vreč. Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 23. t. m. ponudbe glede prodaje 6000 komadov jutastih vreč. (Pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.)

BORZE

15. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik. Tečaj deviz so bili nekoliko čvrstjeji ter so se deloma nekoliko dvignili.

Na zagrebškem efektornem tržišču je bilo nekaj več zanimanja za vojno škodo, ki se je nekoliko okrepila in trgovala za aranžma in kaso po 427, za december po 426,75 do 427 in za marec po 417,5 — 418. Zaključeno je bilo še blairovo posojilo po 81,5. Med zasebnimi vrednotami je prišlo do prometa le v Unionbanki po 189,5 v Jugobanki po 77,5 — 78, v Zemaljski banki po 129, v Sečerani po 298 in v Oceaniji po 220.

Devize in valute.

Ljubljana, Amsterdam 22,755, Berlin 13,4575 — 13,4875 (13,4725), — Bruselj 7,89,16 — Curih 109,4 — 109,74 (109,39), London 273,93 — 274,73 (274,33), — Dunaj 793,58 — 796,58 (795,08), — Newyork 56,275 — 56,475 (56,375), — Pariz 220,95 — 222,95 (221,95), — Praga 167,17—167,97 (167,57), — Trst 295,9.

Zagreb, Amsterdam 22,725 — 22,785, Dunaj 7,9857—7,9657, Berlin 13,4575—13,4875, Bruselj 7,8725 — 7,9025, Budimpešta 9,8688 do 9,8968, London 273,93 — 274,73, Milan 294,804 — 296,804, Newyork 56,275—56,475, Pariz 220,95—222,95, Praga 167,17—167,97, Curih 109,4 — 109,74.

Curih, Zagreb 9,1260, Pariz 20,25, London 25,08, Newyork 515,45, Bruselj 72, —, Milan 27, —, Madrid 52,40, Amsterdam 207,60, Berlin 122,92, Dunaj 72,55, Sofia 3,7350, Praga 15,29, Varšava 57,80, Budimpešta 90,2250, Bukarešta 12,97.

Effekti.

Ljubljana, 8% Blair 92,25 bl., 7% Blair 81,75 bl. Celjska 160 den., Ljublj. kreditna 122 den., Prastrediona 935 den., Kreditni zavod 170—180, Vevče 124 den., Ruše 235 do 255.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 426,5 — 427,5, kasa 426,5—427,25,

sledečo vest — nič drugega:

»Značilno.« — Opazili smo, da se je g. Twain o krivi prisegi v Kočičini odel v značilen molk.

(NB! Ves ostali čas volilne borbe me ni ta list imenoval nikoli drugače nego »infamni krivoprišežnik Twain«.)

Potem je prišla »Gazeta« z naslednjim:

»Prosimo za odgovor.« — Ali bi bil novi kandidat na guvernerjevo mesto tako dober, da bi pojasnil nekim svojim soobčanom, kako se je godilo, da so njegovi sostanovniki v Montani od časa do časa pogrešali kakšno majhno dragocenost, dokler jih niso našli na njegovih osebi ali v njegovi »skrinji« (to je v časopisnem papirju, v katerega je zavijal stare stvari) in so bili na zadnje prisiljeni, da mu v njegovo lastno korist podelijo dober nauk in so ga torej osmolili in povaljali v kurjem perju in mu svetovali, da ostavi na kraju, ki mu je služil običajno kot ležišče, prazen prostor. Ali bo to storil?

Ali je bila mogoča izbranejša hudobnost nego ta? Kajti vse svoje življenje nisem bil v Montani.

(Odslej je govoril ti list o meni vedno kot o »Twainu«, zmikavtu iz Montane.)

Začel sem jemati časnike z okleva-

za december 426,5 — 427, za februar 417 do 419, investicijsko 86,5 den., 7% Blair 80,5 — 81,25, 7% Drž. hipotek. banka 79,5 do 80,25, 6% begliške 71,5 bl.; bančne vrednote: Prastrediona 935 den., Union 189 do 190,5, Jugo 77,5 — 78, Kreditna 97 — 101, Ljubljanska kreditna 124 den., Srpska 196 do 200, Zemaljska 128 — 129; industrijske vrednote: Našička 990 bl., Gutmann 130 do 135, Slaveks 50 den., Slavonija 200 den., Drava 235 — 236, Sečerana 298 — 302, Brod vagon 90 den., Vevče 126 bl., Dubrovačka 390 bl., Jadranska 570 bl., Trbovijske 368 — 371.

Beograd, Vojna škoda 426,5 — 427 zaklj., za december 427,5 zaklj., investicijsko 87,25 zaklj., 7% Blair 81,5 zaklj., 7% Drž. hipot. banka 81,25 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (15. t. m.) Tendence za les nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni smrekovih desk. Eksektivno je bilo prodanih 28 vagonov bukovoga oglja, in sicer 8 vagonov suhega, vilanega, I. a, fca meja Postojna, dobava promptna in 20 vagonov dobava do konca januarja 1931, po Lir 22.— za 100 kg. Povpraševanje je za večjo množico bordonalov (smreka — jelka, dolž. 5—14 m, debelina 10/10 cm odnoso do 25/25 cm navzgor), za 500 m³ borovega jamskega lesa (srednji premer 13 do 20 cm, ravneza, obeljenega v predpisanih dolžinah), za borove deske (neobrobjene, dolž. 2 m, deb. 24 mm, od 16 cm šir. navzgor), za 4 vagona kratke (smreka, jelka, 18 mm, šir. od 9 cm navzgor, medija 17/18 mm, dolž. 1,50, 2, 2,50 in 3,50 m), za smrekove deske (5 vagon 19 mm, I. II.; 3 vagon 19 mm, III.; 3 vagon 24 mm, I. II.), — lšče se kompletna ozkotirna gozdna železnica (76 cm, za 12—13 km, z 1 ali 2 lokomotivama); poleg tega se kupi dobro obrabljena žična vzpenjača za enako dolžino (za 4—6 kotnih postaj).

ZITO

+ Ljubljanska borza (15. t. m.). Tendence za žito stalna. Zaključkov ni bilo. Nudi se (fco slovenska postaja, po mlevski voznini, plačljivo v 30 dneh): pšenica: baška, potiska, 80/81 kg po 205 — 207,5, srbskobrnska, 79/80 kg in gorjebaska, 79/80 kg po 200 — 202,5, baranjska, 79/80 kg po 185 — 187,5, baška, okolica Sombor, 79 kg po 177,5 — 180; ječmen: baški, ozimni, 65/66 kg po 155 — 157,5; oves: baranjski (pri navadni voznini) po 195 — 197,5; koruza: baška, stara po 150 — 152,5, baška, nova, umetno sušena po 142,5 — 145, pri navadni voznini po 147,5 — 152,5, času primerno suha, pri navadni voznini po 140 do 142,5; moka: banaška »0« po 330 — 335.

+ Novosadska blagovna borza (15. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 10 vagonov pšenice, 24 vagonov koruze, 7 vagonov moke, 2 vagona otrobov, 3 vagoni ovasa in 1 vagon ječmena. Pšenica: baška, 79/80 kg 185 — 140; baška, potiska, šlep, 79/80 kg 142,5 — 145; gorjebanaska, 79/80 kg 140 do 145; južnobanaska, 79/80 kg 135—137,5. Oves: baški in srbski 155 — 140. Ječmen: baški, 63/64 kg 105 — 110. Koruza: baška stara 95 — 100; nova za december — januar 77,50 — 82,50; za marec — maj 90 — 96, srbska, umetno sušena 90 — 94. Moka: baška »0« in »0gg« 230 — 250; »2« 200 do 220; »3« 180 — 190; »4« 155 — 160; »7« 107 — 115; »8« 82,5 — 87,5. Otrobi: 75 do 80.

+ Budimpeštanska termiska borza. Tendence mlačna, promet miren. Pšenica: za marec 15,16—15,17 (obračunski tečaj 15,20), za maj 15,06 — 15,07 (15,10); koruza: za maj 12,35 — 12,37 (12,40), tranzitna za maj 10,80 — 10,83 (10,30).

Iz službenih objav

Banska uprava razpisuje službo asistenta na dermatološko-venerološkem oddelku banovinske splošne bolnice v Ljubljani. Ter službo asistenta na očesnem oddelku ter asistenta na kirurškem oddelku splošne bolnice v Mariboru.

Dravska fin. direkcija razpisuje za nabavo 30 stražarskih plaščev II. javno oteratno licitacijo na dan 29. t. m. ob 11.

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje I. javno pismeno oteratno licitacijo za prevzem in izvršitev naslednjih del in dobav, za kar so bili odobreni naslednji proračuni: 1. granitnih robnikov 1,270.959 Din, drobnega tlaka 3,236.050 Din in 2. regularnih nizkih sedmakov 1,741.170 Din. Licitacija bo v torek 20. jan. ob 11. v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Šolski dvored 2, soba 5.

Opekarna »Emona« d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor 26. dec. ob 10. Dumajska cesta 23.

Radio

Izvilleček iz programov

Torek, 16. decembra.

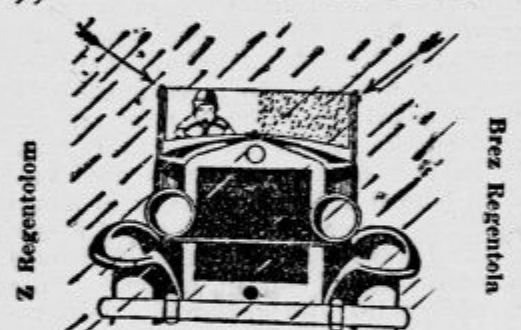
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 13.30: Koncert radio orkestra. — 13.30: Solnični sistem. — 19: Mladinska ura. — 19.30: Nemščina. — 20: Motnje pri sprejemu. (Plošča in komentar.) — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sreda, 17. decembra.

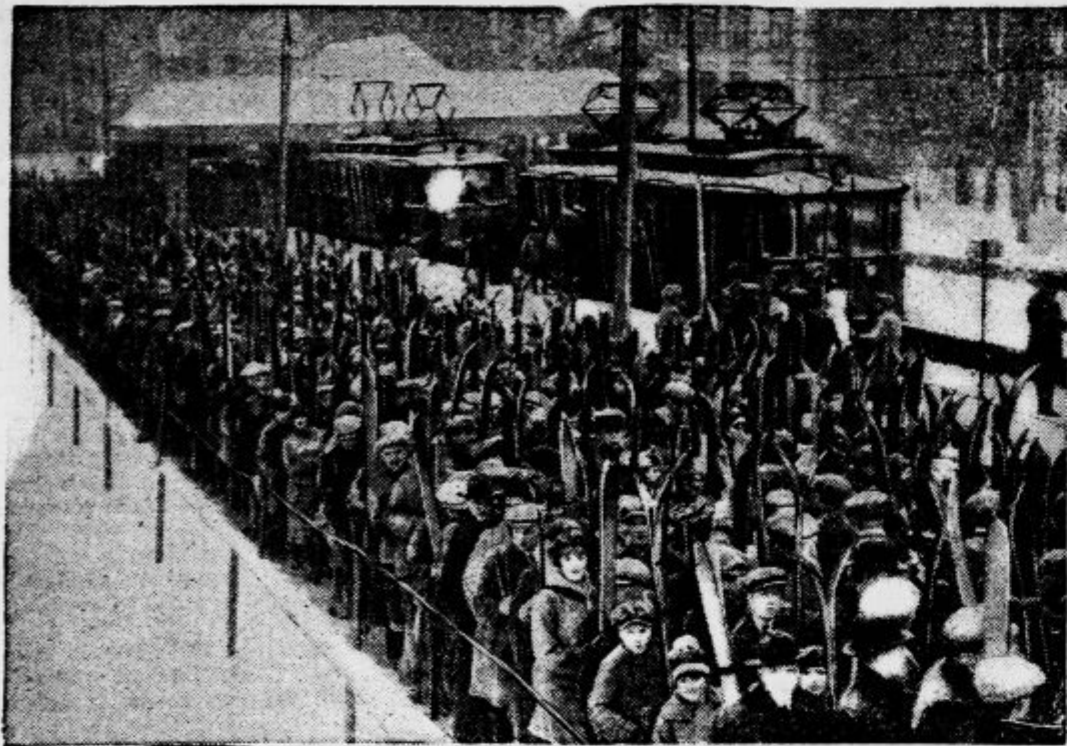
LJUBLJANA 11: Slavnostna akademija Mestne real. gimnazije v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 13.30: Koncert radio orkestra. — 13.30: Izbrana mesta iz del L. N. Tolstega. — 19: Ruščina. — 19.30: Poglavje iz sociogeografije. — 20: Prenos koncerta češke filharmonije iz Praga. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.30: Koncert radio-orkestra. — 13.30: Koncert na kitare. — 20.30: Koncert jugoslovenske glasbe. — 22: Poročila. 22.30: Koncert ciganske godbe. — ZAGREB 11.30: Koncert jugoslovenske glasbe. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Prenos simfonije koncerta iz Praga. — 22.10: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 19.20: Večerni koncert. — 20: Simfonični koncert češke filharmonije. — Lahka glasba. — BRNO 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Praga. — VARŠAVA 17.45: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 19.35: Orkestralni koncert. — 20.30: Dramski večer. — 22.10: Velike Bachove orgelske skladbe. — BERLIN 17: Koncert lahke glasbe. — 19.45: Večerni koncert. — 21.05: Simfonični koncert. — Lahka godba orkestra. — MOHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 19.45: Prenos koncerta iz Berlina. — 20: Koncert radio-orkestra. — 22: Instrumenti orkestra. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 18.45: Koncert ciganske kapele. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Praga.

„REGENTOL“

Iz življenja in sveta

Vojska smučarjev na pohodu

Tisoči smučarjev se gnetejo na postajah v visokem gorovju, da se po vsakdanjem delu okrepe in razvedre v prosti naravi.

Neopažena revolucija

Indijska vlada je šele zdaj, po treh mesecih, izvedela, da je hotela izbruhniti revolucija v kneževini Nepal. To štejejo med tako zvane neodvisne države in belim tujcem prav tako neizprosnoma zapira svoje meje kakor n. pr. Tibet. Sicer biva v Hatmanduju, nepalski prestolnici, britski rezident, a njegova poštna zveza z Delhijem je zelo slaba. V deževni dobi je navadno za več mesecev sploh prekinjena. Poleg maharadža, ki upravlja Nepal, je najmočnejša osebnost v kneževini ministrijski predsednik, čigar čast je tudi dedna. Pred kratkim je zasedel to visoko službo kot najstarejši potomec svojega predhodnika in sorodnika generala Samšar Jang Ranah. Kmalu je prejel nepodpisano ovadbo o zaroti proti njegovemu življenju. Zarotniki so hoteli nadomestiti monarhijo z republiko na načelih prostosti, enakosti in bratstva. Zakopali so bombo pod orogom vladne palače, napeljali zažigalno vrstico v bližnjo hišo in eden med njimi je čakal na prihod ministrskega predsednika, da bi ga pogljal v zrak. Policija je razkopala zemljo pred vrati in bombo našla. Mož, ki bi jo moral sprožiti, je sicer polegnil, a so ga spoznali. Izkazalo se je, da so bili med zarotniki sami vplivni možje in tako bi povzročilo njih romanje v ječo veliko razburjenje po deželi. Zato je zaprl sedaj general Samšar samo svoje tri najbližje sorodnike, da ne bi kršil ugleda ostalih plemenitašev. Položaj je slej kakor prej zelo napet in ni izključeno, da bo presenetilo nepalskega maharadža, ki je zdaj v Londonu, sporočilo o prvi indijski republiki.

Kurat klovnov in jahač

Stanovi, ki hočejo poudarjati svoje posebno stališče v družbi, imajo običajno tudi svojega posebnega kurata-dušebrižnika. Tako imajo vojaki in gasilci svoje kurate zdaj pa so v Nemčiji določili kurata tudi za klovne in druge cirkuske umetnike. Ne more se trditi, da bi bilo cirkusko ljudstvo posebno pobožno in navezano na cerkev, ali cerkvi se zdi vsekakor škoda neamrjočih duš, ki propadajo po cirkusih. V porenjskem mestu Rotenburgu je nedavno gostoval cirkus z »eliki« število osebja. Bogve kako je prišlo na dan, da člani cirkusa in njih naraščaj že leta in leta pogrešajo blagodat cerkvenih svetotajstev. Lahkoni-selni umetniki, moderni kočevniki, so se tako malo brigali za svoje in svojih otrok duše, da jih nekaj še krščenih ni bilo. Rotenburški škof je odpovedal temu zlu ter določil nekoga mladega kaplana za kurata tem grešnim ovčicam. Mladi dušebrižnik bo odslej

član cirkuskega osebja in bo s cirkusom potoval po svetu. Krščeval bo deo in delil odraslim zakramente, kolikor jih pač sme. Cirkuski kurat bo imel kakih 500 ovac, gotovo pa bo imel mnogo dela s to župnijo, da jo bo držal na potu čednosti in bogaboječega življenja. Vseh članov cirkusa je več ko 900, ali ostali niso katoličani in se morajo zanje brigati druge verske ločine.

Žrtve vojne in avtomobilov

Ameriški Rdeči križ je po vsej državi razširil zanimive lepake, ki naj navajajo ljudstvo k previdni vožnji z avtomobilom. Lepak je razdeljen v 2 dela. Leva slika predstavlja mladega moža, ki se posavlja, odhajajoč na vojno. Mož je v polni bojni opremi in svoji jokajo okoli njega. Na levi sliki pa je upodobljen mlad parček, ki se odpravlja na izlet z avtomobilom in se od njega posavlja svoji vsi veseli, smejoči se in zadovoljni. Pod prvo sliko je napis: »V svetovni vojni (leta 1914—1918.) je padlo 37.568 Američanov.« Pod drugo pa je napisano: »L. 1929. je avtomobil usmrtil 33.061 Američanov.« Nazornost teh slik je zelo jasna, pri temperamentu Američanov pa je težko, da bi imela kakšen uspeh.

K smrti Gandhijevega sina

Davi Das Gandhi, ki je bil zavoljo zadržanega pridobivanja soli obsojen na 6 mesecev ječo, je v protest odklanjal vsako hrano in je po 60 dneh stradanja umrl v zaporu. Truplo so zažgali ter potresli njega pepel v sveto reko Ganges.

no in je po 60 dneh stradanja umrl v zaporu. Truplo so zažgali ter potresli njega pepel v sveto reko Ganges.

Peklenski angeli

Nemško zunanje ministrstvo je v zadnjem času preobloženo s protesti zoper razne filme. Komaj je bilo izglajeno nasprotstvo s Čehoslovaki, že se mora baviti ministrstvo s filmsko zadevo na Angleškem. Nemško poslanstvo je prejelo nalog od ministra Curtiusa, naj ukrene, da se prepove film »Peklenski angeli«, ki slika napade nemških Zeppelinov na London med svetovno vojno. Film je vzbudil na Angleškem veliko pozornost in njegove predstave so bile povsod natlačene polne. Nemci očitajo filmu, da je tendenciozen, da si slike o teh napadih brez dvoma daleko nedolžnejše nego nemške bombe, ki so padale na London. Enak protest je Nemčija poslala v Hollywood že tedaj, ko so pripravljali ta film, ali ameriški državni tajnik je odbil protest, češ, da se ne sme vmešavati v zasebno poslovanje podjetnikov. Film je zelo posrečeno delo, osobito prizori v zraku so naravnost filmsko-tehnične mojstrovine. Konkretne podlage za protest Nemci nimajo, hočejo samo zabraniti, da bi dorasajočo angleško pokolenje ne vedelo ničesar o nemških napadih na neutrujeno mesto. Včasih so Nemci slavili delovanje »peklenških angelov«, danes pa jih je nekoliko sram svojega početja s Zeppelinom.

Biseri poslanske zgovornosti

Francoski listi priobčujejo izvlečke iz govorov parlamentarcev, ki jih javlja izbrano uradni list. Tako so otepozabili mnoge rečenice govornikov, o katerih bo človek mislil, da so vzete iz humorističnih in satiričnih listov, pa so vendar zrastle na polju resne parlamentarne debate. Francoski socialist Grumbach je nedavno napovedal Zedinjene države evropske z naslednjim globokoumnim stavkom: »Zedinjene države evropske prihajajo in nihče jih ne bo zadržal. Vendar se mora zanje storiti vse, kar se doslej ni napravljeno.« Drugi poslanec, zastopajoč neki vinorodni kraj, je svetu odkril tajnost pridelovanja vina na nov način. Doslej sta bila znana dva načina: pridobivanje vina iz vinske trte ter način krčmarjev in kletarjev, ki po kanagallilejskem navodilu delajo vino iz vode, dodajajoč ji nekoliko alkohola in kemikalij. Francoski poslanec pa je razodel strmečemu svetu: »Naši vinogradniki pridelujejo vino iz svojega potu, da, gospodje, iz svojega potu.« Neki drugi poslanec je zopet dejal: »Nočem govoriti o živih, gospoda, vendar moram omeniti enega izmed njih, ki je na žalost že mrtev.« Sličnih spodsrljav je v parlamentarnih poročilih na tisoče. Ako bi ita zbrali, bi dobili najlepši humoristični zbornik.

Spomenik miru in bratstva

Letos sta obhajali dve sosedi, Kanada in Zedinjene države, stoletnico nepretrganega prijateljstva in miru. V Washingtonu so sklenili počastiti to obletnico s posebnim spomenikom. Ob kanadski meji bodo uredili velik javni park, ki bo obsegal okrog 100 ha in se bo razprostiral na področju obeh držav. Na ta način bodo nasadi dostopni državljanom te in one države. Posebni odbor iz vrtnarjev in arhitektov išče zdaj primerno parcelo. Novi spomenik miru in bratstva je naletel na največji zaprek v ameriškem prohibicijskem zakonu, ker se bojijo carinske oblasti, da bi lahko postal »mokri otok« v suhih Zedinjenih državah.

Španska vljudnost

Madridski sportni listi so priobčili sledečo vest: Tudi letos se je udeležil španski kralj s svojo jadrnico »Hispania VI.« mednarodne regate blizu otoka Wighta. Jadrnica njegovega veličanstva je zasedla osmo mesto. K tekmi je bilo prijavljenih devet jadrnic, toda ena je izostala. Če bi se glasilo to poročilo na kratko: »Kraljeva jadrnica je prišla na cilj kot zidnja,« bi bilo to seveda premalo vljudno.

Električna radirka

Berlinski trgovci prodajajo zdaj pisanje na stroju namenjeno električno radirko. Montirana je na majhnem motorju, ki se lahko priklapi na sleherni sobno stikalo. Radirka izredno urno

Papežovo priznanje Edisonu

Ameriški iznajditelj Tomaž Alva Edison je podelil papežu narekovan stroj posebne sestave, in papež ga je odklopal z zlato svetinjo za zasluge na polju človeškega napredka. Slika desno predstavlja Edisona, svetinja na levi pa papeža Pija XI.

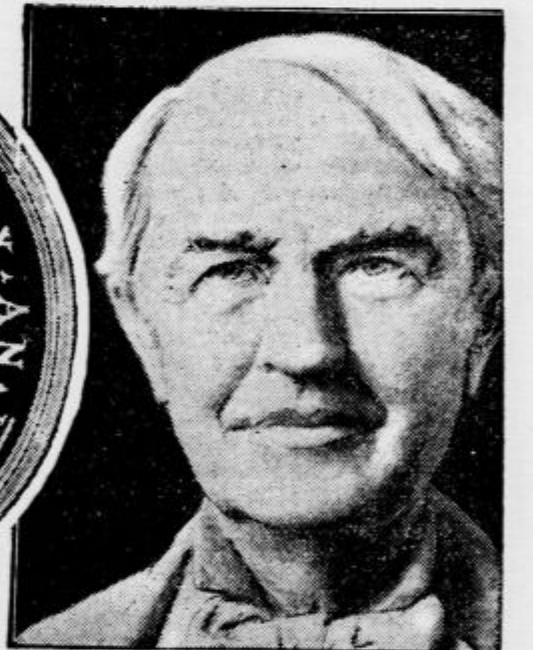

Nov Amundsenov kip

Italijanski kipar Werther Sevor je izdelal kip Roalda Amundsena, ki je tragično končal na poletu za rešitev Nobila.

Sovražnik grdih žensk

Angleški apostol vegetarijanstva dr. Jozija Oldfield si ne prizadeva samo dovesti do tega, da bi se hranilo izključno z zelenjavo in s sadjem, marveč je obenem vrl bojevnik proti grdobiji. Pravi, da je človek grd samo zato, ker je meso. Kdor je samo zelenjava, sočvirje in sadje, ima vse pogoje, da postane lep, lepši, najlepši. Skoda, da listi ne priobčujejo podobe vrlega doktorja, da bi se lahko dognalo, do kake lepote je že prišel sam po svojem evangeliju. Dr. Oldfield pa mora biti tudi izredno hraber mož. Nedavno je v Newburyju predaval na ženskem zborovanju o lepoti in grdobiji ter je iznesel naslednje zahtevo: »Vse grde ženske bi morale kratkoma-lop utopiti. Zločin proti narodu in človeštvu počenja ženska, ki ima grd obraz.« Rekli smo, da je te besede izgovoril predavatelj na zborovanju žensk in je gotovo čudež, da mu niso zborovalke izpraskale oči. Na drugi strani pa je razumljivo, da se med prisotnim ženstvom ni našla niti ena, ki bi se bila potegnila za grde ženske. Vsaka si je mislila: »Mene se to ne tiče, jaz sem lepa, naj se oglasijo grde.« Mora se reči, da se je s tem pokazalo, da so Angležinje zelo pametne, ali pa so tudi res vse tako lepe, kakor si mislijo, pa je seveda drugo vprašanje.

Praktična diploma za ženstvo

Skupina mladih berlinskih devot, ki so pod vodstvom starejših dam dovršile praktičen tečaj za gospodinjstvo. Po 15mesečnem učenju so gojenke dobile spričevalo, ki jih označuje kot mojstrske gospodinje.

Či pa so videli ljudje nekega človeka v stanju živinske pijanosti, ki se je opotekal v hiši g. Twaina. Neodoljiva dolžnost neodvisnežev je dokazati, da ta poživljenjati patron ni bil Mark Twain sam. Končno jih imamo! To je slučaj, ki ne dopušča umikanja. Kakor grom vprašuje ljudski glas: Kdo je bil ta mož?

V prvem trenutku je bilo neverjetno, naravnost neverjetno, da so moje ime spravili v zvezi s tem grdim sumničnim. Tri dolga leta so prešla preko moje glave, od kar sem bil okusil žganico pivo ali kakšen liker.

(Značilno za učinek navade, če rečem, da sem ostal hladen, ko me je naslednja številka tega dnevnika povišala predržno v »zapitega Twaina« — čeprav sem vedel, da me bo imenoval do konca z enolično vztrajnostjo s tem imenom.)

Okoli tega časa so začela zavzemati anonimna pisma znaten del med pošto, ki sem jo prejemal. Običajno v tej obliki:

»Kako je bilo neki s staro žensko, ki vas je prosila vbojajme, pa ste jo pretenili! — Pol Pry«.

Ali tudi v tej:

»Storili ste stvari ki jih ne ve nihče razen mene. Svetu vam da bi ne bili oreveč skoni z dolarji drugače boš te v časnikih še kaj slišali o meni. — Handv Andy«.

Tako se vrši ta reč. Lahko bi na že-

lio nadaljeval, dokler ne bi bil čitatelj presit tega.

Kmalu mi je »dokazal« najmlenitnejši republikanski list podkupljivost v velikem slogu, in vodilno demokratsko glasilo je »pribilo« otežujoči slučaj, ko sem poskušal s podkupovanjem izbežniti kazni.

(Ob tej priliki sem si pridobil dve novi imeni: »Twain skopi korupcionista« in »Twain zopni podkupovalec«.)

Ob tem času je postal krik po »odgovoru« na vse te strahovite obtožbe proti meni tako mogočen, da so uredniki in voditelji moje stranke smatrali nadaljnji molk za istoveten z mojim političnim polomom. Kakor da bi hotel potrditi njih mnenje, je izšel kol družega dne v nekem časniku naslednji članek:

»Oglejte si moža! — Kandidat neodvisnežev še vedno molči. Ker si ne upa govoriti. Vse obtožbe proti nemu so dovolj dokazane in potrjuje jih in ponovno potrjuje njegov lastni zgovorni molk, tako da je ob tej uri ožigosan za vse čase. Oglejte si vašega kandidata, vi neodvisneži! Oglejte si infamnega krivoprišežnika! Zmikavta iz Montane! Skrunilca trupe! Oglejte si pitanca! Korupcionista! Zornega podkupovalca! Oglejte si ga — premerite ga dobro — in potem povejte ali morete oddati svoje glasovne kretnosti, ki si je zaslužila to žalostno vrsto naslovov s svojimi gnusnimi zločini in si ne upa odpreti

ust, da bi utajila vsaj en zločin!«

Ni bilo mogoče ubegniti in tako sem se spravil, globoko ponižan, da bi »odgovoril« na kopico neutemeljenih obtožb in prostaških zlobnih laži. A nisem jim dospel do konca, kajti že naslednjega dne je objavil drug list novo obrekovanje, svedo nizkotnost in me obdolžil čisto resno, da sem zapalil neko norišnico z vsemi, ki so bili v njej.

To me je spravilo v nekakšen panični strah.

Potem je prišla obdolžitev, da sem zastrupil svojega strica, da bi se polastil njegovega imetja, poleg nujnega poziva, naj bi odprli njegov grob.

To me je pritrlalo do meje blaznosti. Potem so me obdolžili, da sem kot predstojnik najdenišnice poveril kuho brezobzirnim in neprimernim stariam sorodnikom.

Majal sem se — majal.

In končno kot vredno in primerno krono temu nesramnemu zasledovanju strankarskega sovraštva so zdresirali devet majhnih, komaj stonicajočih otročkov vseh barvnih odtenkov, da so prišli ob nekem shodu na govorniški oder, mi objeli noge in zajakali »papa! papa!«

Tedaj sem potegnil zastavo dol in se vdal. Nisem bil dorasel zahtevam guvernerske volilne borbe v državi New York in tako sem umaknil svojo kandidaturu in podpisal izjavo z grenkim

srcem: vdani, nekoč spodobni človek, sedaj pa

Mark Twain, infamni krivoprišežnik, zmikav iz Montane, skrunilec trupel, pijanec, korupcionista in podkupovalec.

Janež Stanko:

Na cesti

Pozdravljena bela cesta, pozdravljena topoli! Mrak seda na polja, na bele ceste; v miru počiva svet. Tiho je vse, le voda valovi med vrhami po sredi polja, le v mojem srcu poje življenje.

Noč. Mnogo luči je na ulici. Prazna je cesta. Ljudje sne v pokoju mesečne noči in sanjajo. Kdo bi blodil ponoči po ulici? Samoten, zapuščen duh tava zgubljen po svetu venomer dalje, dalje; nekje se čuje vesela pesem zaspanih in pijanih pevcev. Nekje je ubogo, osamljeno bitje, ki hrepeni po luči. Nekje za zavesami sveti lučka. Od nekod se čuje gramofon. O, kako čudno je vse to na svetu! Opolnoči gramofon na cesti. Kdo so to, ki ne morejo spati ponoči? Čudne, predpotopne ptice preletavajo temo: nenadoma zablisti voda v silnem blesku: počasi, silno počasi se reka preliva po strugi in tiho, tiho trka voda ob breg. Most čez reko je osamljen. Le kakšen tveč, ki hoče na drugi svet, zablodi tja pomotoma ob pozni jutranji uri, ko se že svita dan.

Na vse strani vodijo vodijo poti; po

eni sami hrepeni človeško srce. Kam pojdemo? Iščejo poti, a poti ni. Bogveje je tista pot, a zanjo ne vemo.

Pijana družba ponočnjakov se je ustavila na križišču. Tri ura je jutraj. Vsakega prvega v mesecu se tam ustavi družba. Težka je ločitev prijateljev takole jutraj. Bogve kako je zdajle doma. Žena spi, ali čaka. Otroci spijo. Čudno je priti jutraj domov po prekrokanu noči. Zato se ustavimo na križišču in se še malo pomenimo o tem in onem. Potem gremo vsak v svojo stran.

Na križišču pa svetli plinska svetilka, da obide človeka žalost, ko se vanjo ozre. Sem in tja po tlaku koraka stražnik. Njegov enakomerni korak trdo odmeva ob oknih, časih preneha in je vse tiho.

Nikolina, ti že davno spiš sladko spanje, spavaj Nikolina. Mi fantje pa hodimo po cestah ob svetlo-jasnih nočeh in pojemo! Kaj nam mar ves svet? Veseli smo, če popevamo v noči. Naše so bele ceste; zato pozdravljene bele ceste, pozdravljene svetle noči!

Z zvonikov cerkva se čuje udarci ur. Toda dostojanstveno se vijejo konjice ob vodi in pošumevajo. Veselo krlja voda ob breg. Valovi življenja so v njej in se nikdar ne ustavijo.

Valovi šumijo, šumijo. Vsi pozdravljamo veliko svobodno solnce!

Minila je noč, zdaj pojdemo na delo!

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Te ukazujoče besede so vrnille Elleni nekaj zbranosti duha. A njegov izpremenjeni obraz je pričal, da ji pripravlja nov udarec.

»Ta belec pa ni napačen.«

Ellen je stisnila ustnice. Ni ga razumela.

»Ali vam ugaja?«

Ellen je molčala.

»Nu, če vam ugaja, ga lahko dobite od mene. Pri vas bo imel manj dela in več prijaznosti kakor pri nas. Mene čaka še nekaj prekleto trdih odprav.«

»Dobim — od vas — je šepetala Ellen.«

»Da. Moj je,« je odvrnil Isbel. To rekši se je obrnil in zažvižgal. Bobby je vrgel glavo nazaj, prhlil in se spustil v dir. Čim bolj se je bližal, tem hitreje je tekel; Ellen še ni bila videla takega izraza radosti od pogledu na ljubljenega gospodarja. Isbel je položil živali roko na vrat in jo pobožal. Nato se je spet obrnil k Elleni in nadaljeval: »Izbral sem si ga izmed očetovih konj. Prav dobro sva se razumela. Moja sestra Ana je pogosto jahala na njem... Predvčerajšnjim so nam ga ukradli s pašnika. Šel sem za njegovo sledjo in dospel semkaj. Šele pri vašem ranču sem jo izgubil; moral sem ga obiti, da sem jo zopet našel.«

»Sled?« je ponovila Ellen brez vsakega znamenja kakega globljega čustva. Bila je kakor okamenela.

»Ni ga bilo težko slediti. Zaradi vas bi mi bilo ljubše, če bi ga bil zgrešil,« je rekel naravnost.

»Zaradi mene?« je ponovila s tistim glasom kakor on.

Ta ton je očividno razdražil Isbela, tako da je izgubil oblast nad seboj. S kretljivo, ki ni bila prav nič rahla, je potegnil njeno pobeseno glavo kvišku, da ji je mogel pogledati v obraz.

»Da, zaradi vas!« je rekel osorno. »Ako nimate toliko pameti, da bi to razumeli? ... Kako pa mislite, da se boste igrali z menoj?«

Zdrznila se je.

»Aha! Nevednico se delate, nedolžnico! To je stara ukana žensk, kadar bi se rade norčevale iz človeka, ki hoče biti z njimi pošten.« Iz Elleninih oči je zrlo nemo, vprašujoče nerazumevanje. In Isbel se je razsrdil.

»Vi veste, da je vaš oče konjski tat!« je zagrmel.

Navzven je ostala Ellen neizpremenjena. Pripravila se je bila na neznan in strašen udarec. Ta udarec je bil zadan. Nič v njeni vnanosti ni pričalo o uničujočem polomu v njenem srcu in njeni duši. Negibno sloné ob deblu je zrla Isbelu v žarke oči ter brala v njih odkrito, strašno zaničevanje. Kakor blisk se ji je bila razodela resnica v vsej goloti. Vera, ki je živila v njej, je umrla nagle smrti. Tisoč vprašanj, ki so jo begala, je bilo rešenih v eni sami sekundi.

»Vi veste, Ellen Jorth, da igra vaš oče s to sekaško tolpo isto igro,« je zakričal Isbel.

»Seveda,« je odgovorila s hladnim, malomarnim glasom prave Texanke.

»Vi veste, da je naročil temu Daggsu, naj vodi njegovo stranko v boju zoper Isbelovce?«

»Seveda vem.«

»Vi veste, da je to čenčanje o sovraštvi med govedarji in ovčarji samo pretveza?«

»Seveda vem,« je ponovila Ellen.

Isbel je mrko strmel nanjo. Ker ga je bila jeza za trenutek mi-

nila, je bil videti pripravljen, da bi končal razgovor. A njen čudni obraz in tisto nepojmljivo nekaj, kar je izhajalo od nje, sta ga prikovala na mestu. Nevihna bliskovica mu je pregibala blede, otrpeli obraz. Zmajal je s temno glavo in njegova široka desnica je segla na prsi.

»Če pomislim, da sem se zaljubil v bitje, kakršno ste vi!« je vzklíknil in levica mu je iznemoglo omahnila nizdol.

Pekel, ki so ga bile Isbelove besede samo naznačile, se je polastil Ellen ter ji prevzel dušo in telo. Onečastjena, opsovana, zaničevana po Isbelu! In vendar jo je ljubil! Iz tega spoznanja je v njej vzplamenela divja, strastna želja, da bi ga ranila in mu vrnila svojo skelečo bol. Kakor bič jo je prešinila ta misel. Ponos stare texanske krvi! Ležal je pred njo na tleh, ubit po zaničljivih besedah poslednjega sinu rodbine, kateri je bila dolžnica za svoje ponižanje. Hči konjskega tatu in razbojnika. Očetovi grehi so se maščevali nad hčerjo...

»Takrat na Rimu bi me bili seveda lahko dobili — če mi ne bi bili povedali svojega imena,« je posmehljivo dejala in mu z vso skrivnostjo ženske narave zastrmela v oči.

Isbelova mogočna postava je vztrepetala kakor v vročici. »Kaj naj to pomeni, dekle?«

»Nu, prekleto bi mi ugajalo, če bi mi dvorili,« je rekla z zategnjenim glasom. Dejstvo, da jo je ljubil, nehoti ljubil, jo je uklepalo z nepremagljivo močjo. In s peklenskim zadovoljstvom jo je navdajala zavest, da more ubiti v njem vse, kar je plemenitega, zvestega in dobrega.

»Lažete, Jorthova Ellen!« se je iztrgalo iz njega.

»Dovolj dolgo so me imeli ti razbojniki za igračo. Bila sem jih do grla sita. Hotelo se mi je novega ljubimca. In da se niste sami izdali!...«

Koledarje

za novo leto z blokom, ki se odtrgava, v veliki izbiri, tovarniško kolekcijo priporoča trgovcem

RUDOLF SMOLEJ, Maribor, Ruška cesta 2. 17382

Prvovrstna zavarovalna družba išče potujočega organa

za akvizicijo in organizacijo vseh vrst zavarovanja proti škodi zaradi nezgod (Unfall), zakonske dolžnosti jamstva (Haftpflicht) in vseh vrst škode na avtomobilih. V poštev pridejo samo osebe, ki morejo dokazati, da so v tej stroki že delovale. Poleg fiksne plače, dnevne za časa potovanja damo tudi provizijo. Pismene ponudbe z navedbo plačilnih pogojev naslovite na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod šifro »Nezgoda br. 5257«. 17383

Ali ste že naročnik fine slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Trgovski pomočnik

mešane stroke, mlajši, pošten in agilen prodajalec, kateri založi lahko kavcijo, se sprejme takoj za podružnico na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pomočnik s kavcijo«. 17315

Cenj. dame!

Dlačice na bradi in drugod Vas ženirajo, Vam kvarijo Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost.

„Venera“ eliksir

Vaš reši v par sekundah brez bolečin vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes. Ne b. Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 stekl. »Venera« za 10 Din (predplačilo). Na povzetje 18 Din. Dve stekl. 28 Din, tri 38 Din. 17325

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII, Kamniška 10 a.

Božič 1930. bode MONTBLANC Božič.

Kako krasno darilo je Montblanc nalično pero, ki ima vrednost zlata in draguljev in vendar tako malo stane, traja pa več kot 20 let. S hvaležnostjo se obdarovanec - najsi bo dama, gospod ali otrok - pri svakdanji uporabi Montblanc-a spominja darovalca.

Kaj še ne poznate novega Montblanc - "Stossfueller-ja"? En pritisk — on je napolnjen! Stirje svetovni patenti priglašeni.

Poizkusite in primerjajte prednosti tega novega Montblanc-a v kaki papirni trgovini, gotovo se bode odločili zanj.

Montblanc - "Meisterstueck" 4810 z garancijo za celo življenje. Din. 304.- 400.- 480.- 640.-

'TRETORN' galoše in snežne čevlje

kupuje danes vsakdo, ker je ta znamka s svojo odlično kakovostjo in elegantno fazono postala milijence vsakega sveta. Zahtevajte samo vrhne in snežne čevlje »TRETORN«, kajti ti so najboljši.

Snežne čevlje in galoše

sprejema v popravilo trdka
Matija Trebar
Ljubljana — Sv. Petra
cesta št. 6
17392

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otročji in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroke, ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

KLAVIRJI

Preden kupite KLAVIR, si ogledajte moje bogato zalogo prvovrstnih KLAVIRJEV. — Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, s garancijo — Strokovnjaško popravilo in čisto ugleševanje. — Najcenejša izposojalnica. 297

Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva št. 5. Rimska c. št. 2.

Rudarskega inženieria mlajšega

z najmanj triletno ručarsko prakso išče premogovnik. — Zainteresirani naj pošljejo svoje ponudbe s prepisi soričeval o službi na naslov »JERMA« a. d. pošta SUKOVO kod PIROTA.

Dobra kvaliteta - po ceni blaže!

Prodamo

po reklamnih cenah:

6 komadov rjuh (plaht) za posteljo, zarobljenih, širina 150 cm, dolžina 220 cm, iz dobrega češkega bombazastega platna št. 36 Din 400.—, boljše vrste št. 40 Din 440.—, iz pravega lanenega platna Din 575.— za 6 kosov!

Ostanke (Reste) izključno češkega tekstilnega blaga in to: 20 m raznega pravega češkega šifona, platna za perilo in posteljino, širina 80 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za 260.— Din.

20 m raznega pravega češkega oeffirja, kanafasa, druka itd. za perilo in posteljino, dobre barve, širina oca 75 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za Din 250.—. Zahtevajte posebne ponudbe

Prepričajte se o solidnosti našega podjetja.

Prodajamo samo zajamčeno ČESKO BLAGO

Po poštne povzetju pošilja

Češki trgovački muzej: Roubiček i drug Sarajevo. 17751

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena mama, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Pavlina Pogačnik roj. Guardia

soproga fotografa in posestnika

dne 13. t. m. po daljši, težki, mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere, nenadoma preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 16. decembra 1930 ob 2. uri popoldne od doma žalosti, Hradeckega vas 84, na pokopališče v Štepanjo vas.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1930. 17365

IVAN, soprog — JANKO, JOSIP, sinova — LOJZKA por. IARN, MIMI por. ŽITNIK, PAVLA, STANKA por. HUDNIK, hčerke, in vse ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zaved

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 86

Za soboslikarska

pleskarska in črkoslikarska dela se priporoča

TONE MALGAJ

družba z o. z., Kolodvorska ulica 6.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Gregorc

soproga mesarskega mojstra

dne 15. t. m. nenadoma bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 17. decembra 1930 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 81, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1930.

ANTON GREGORC, soprog in vse ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zaved

